

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
Φορολογική & Χρηματοοικονομική Διοίκηση
Στρατηγικών Αποφάσεων

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
στη Φορολογική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση
Στρατηγικών Αποφάσεων**

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

Διπλωματική Εργασία

«Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν. Η περίπτωση των ελληνικών επιχειρήσεων»

Της

Μαυρομάτη Στεργιανή του Γεωργίου

**Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος
στη Φορολογική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων**

Μάρτιος, 2020

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα Καθηγητή της παρούσας διπλωματικής εργασίας, Αλκιβιάδη Καραγιώργο, για την υποστήριξη και την συνεχή καθοδήγηση που μου παρείχε καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της.

Παράλληλα θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος για τις γνώσεις που μου μετέδωσαν και την στήριξη τους κατά τη φοίτηση μου.

Τέλος δε θα μπορούσα να παραλείψω να ευχαριστήσω όσους συμμετείχαν ουσιαστικά στην ερέυνα καθώς η βοήθεια τους ήταν πολύτιμη για την ολοκλήρωση της.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Περίληψη

Δεδομένου ότι το οικονομικό περιβάλλον είναι μεταβαλλόμενο, δίνεται πλέον ιδιαίτερη σημασία στην επιστήμη της Ελεγκτικής. Η ολοένα και συνεχόμενη ανάπτυξη και μεγέθυνση των επιχειρήσεων δημιούργησε την ανάγκη για ένα ολοκληρωμένο και εξελιγμένο σύστημα παροχής αναγκαίων οικονομικών πληροφοριών. Με την πάροδο του χρόνου αυτό το σύστημα λογιστικής παρακολούθησης εξελίσσεται και υπόκειται σε αλλαγές και σε προσθήκη νέων κανόνων. Ο προβληματισμός που διακατέχει τις επιχειρήσεις είναι η μειωμένη δυνατότητα τους να επιβλέπουν και να έχουν τον πλήρη έλεγχο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα καθώς το μέγεθός τους μεγαλώνει και αποκτά πιο σύνθετη δομή. Αυτές οι εξελίξεις είχαν σαν αποτέλεσμα την δημιουργία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Κυρίαρχος στόχος της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου είναι η αποτελεσματικότητα. Σκοπός της παρούσας διπλωματικής είναι η αξιολόγηση των μεταβλητών της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου καθώς και οι μεταβλητές που την επηρεάζουν. Συγκεκριμένα δίνεται έμφαση στις ικανότητες των εσωτερικών ελεγκτών, στη στήριξη που αυτοί λαμβάνουν από τη Διοίκηση καθώς και στη συμμόρφωση τους με τα Διεθνή Πρότυπα Επαγγελματικής Εφαρμογής Εσωτερικού Ελέγχου. Η έρευνα έγινε με τη χρήση δομημένου ηλεκτρονικής μορφής ερωτηματολογίων τα οποία στάλθηκαν σε εταιρείες. Τα ευρήματα της ανάλυσης έδειξαν πως υπάρχει θετική συσχέτιση σε σημαντικά στατιστικό βαθμό της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου με τις ικανότητες των εσωτερικών ελεγκτών.

Λέξεις- Κλειδιά: Εσωτερικός Έλεγχος, Αποτελεσματικότητα, Στήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση, Ικανότητες Εσωτερικών Ελεγκτών, Πρότυπα Χαρακτηριστικά.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Abstract

As the economic environment is changing, special attention is now given to the science of auditing. The ever-growing growth and growth of businesses has created the need for an integrated and sophisticated system of providing the necessary financial information. With the passage of time this accounting system is evolving and subject to changes and additions to new rules. Those who can revise, adjust and recast when the economic conditions that created them change. The concern of businesses is their diminished ability to oversee and have full control over business, especially as their size grows and becomes more complex. These developments have led to the creation of the Internal Control System. The overriding objective of the internal audit service is effectiveness. The aim of this study is to evaluate the effectiveness of internal control as well as the factors influencing it. In particular, you emphasize the capabilities of internal auditors, the support they receive from Management and their compliance with Standards. The survey was conducted using structured electronic questionnaires sent to companies. The findings of the analysis showed that there is a significant statistical correlation between the effectiveness of internal audit and the capabilities of internal auditors.

Keywords: Internal Audit, Effectiveness, support of Senior Management, Capabilities of Internal Auditor, Attribute Standards.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες	2
Περίληψη	3
Abstract	4
Πίνακας Περιεχομένων	5
Κατάλογος Πινάκων	7
Κατάλογος Διαγραμμάτων	8
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή	9
1.1. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις - Σκοπός	9
1.2. Διάρθρωση Διπλωματικής Εργασίας	11
Κεφάλαιο 2: Θεωρητική Προσέγγιση	13
2.1. Εισαγωγή	13
2.2. Θεωρητικό Πλαίσιο και Ιστορική Εξέλιξη της Ελεγκτικής	13
2.3. Εννοιολογικό και Θεωρητικό Πλαίσιο Εσωτερικού Ελέγχου	14
2.4. Ιστορική Εξέλιξη Εσωτερικού Ελέγχου	15
2.5. Σκοποί και Στόχοι του Εσωτερικού Ελέγχου	16
2.6. Εννοιολογικό και Θεωρητικό πλαίσιο Ανώτατης Διοίκησης	18
Κεφάλαιο 3: Επισκόπηση Ερευνών	21
3.1. Εισαγωγή	21
3.1.2 Αποτελεσματικότητα Εσωτερικού Ελέγχου	21
3.1.3 Αποτελεσματικότητα εσωτερικού ελέγχου και η υποστήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση	25
3.1.4 Αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και η αντικειμενικότητα των εσωτερικών ελεγκτών (συμμόρφωση με τα ISPPIA)	27
3.1.5 Αποτελεσματικότητα εσωτερικού ελέγχου και οι ικανότητες του εσωτερικού ελεγκτή	30
3.1.6 Αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και η σχέση των εσωτερικών ελεγκτών με τους εξωτερικούς ελεγκτές	32
Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία Έρευνας	34
4.1 Εισαγωγή Έρευνας	34
4.2 Πληθυσμός- Δείγμα Έρευνας	35
4.3 Ερωτηματολόγιο Έρευνας	35
4.4 Μεθοδολογία	37
Κεφάλαιο 5: Αποτελέσματα Έρευνας	38
5.1 Αποτελέσματα Περιγραφικής Ανάλυσης	38
5.2 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Ανάλυσης Παλινδρόμησης	67
Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα, Περιορισμοί και Προτάσεις για	72
Μελλοντική Έρευνα	72
6.1 Εισαγωγή	72
6.2 Συμπεράσματα	72
Βιβλιογραφία	76
Ελληνική	76
Ξενόγλωσση	77
Ηλεκτρονική	80

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Παράρτημα.....81

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Πίνακας συχνοτήτων για την ηλικία	38
Πίνακας 2: Πίνακας συχνοτήτων για το φύλο	39
Πίνακας 3: Πίνακας συχνοτήτων για την εκπαίδευση.....	40
Πίνακας 4: Πίνακας συχνοτήτων για το επάγγελμα	41
Πίνακας 5: Πίνακας συχνοτήτων για τα έτη εμπειρίας	42
Πίνακας 6: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 6.....	43
Πίνακας 7: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 7.....	44
Πίνακας 8: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 8.....	45
Πίνακας 9: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 9.....	46
Πίνακας 10: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 10.....	48
Πίνακας 11: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 11	49
Πίνακας 12: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 12.....	50
Πίνακας 13: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 13.....	51
Πίνακας 14: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 14.....	52
Πίνακας 15: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 15.....	54
Πίνακας 16: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 16.....	55
Πίνακας 17: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 17.....	56
Πίνακας 18: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 18.....	57
Πίνακας 19: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 19.....	59
Πίνακας 20: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 20.....	60
Πίνακας 21: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 21.....	61
Πίνακας 22: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 22.....	62
Πίνακας 23: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 23.....	63
Πίνακας 24: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 24.....	64
Πίνακας 25: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 25.....	65
Πίνακας 26: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 26.....	67
Πίνακας 27: Πίνακας Model Summary	69
Πίνακας 28: Πίνακας ANOVA.....	69

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Εικόνα 1: Ραβδόγραμμα για την ηλικία	39
Εικόνα 2: Ραβδόγραμμα για το φύλο	40
Εικόνα 3: Ραβδόγραμμα για την εκπαίδευση.....	41
Εικόνα 4: Ραβδόγραμμα για το επάγγελμα	42
Εικόνα 5: Ραβδόγραμμα για τα έτη εμπειρίας	43
Εικόνα 6: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 6	44
Εικόνα 7: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 7	45
Εικόνα 8: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 8	46
Εικόνα 9: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 9	47
Εικόνα 10: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 10	48
Εικόνα 11: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 11	49
Εικόνα 12: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 12	50
Εικόνα 13: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 13	52
Εικόνα 14: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 14	53
Εικόνα 15: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 15	54
Εικόνα 16: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 16	56
Εικόνα 17: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 17	57
Εικόνα 18: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 18	58
Εικόνα 19: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 19	59
Εικόνα 20: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 20	60
Εικόνα 21: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 21	62
Εικόνα 22: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 22	63
Εικόνα 23: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 23	64
Εικόνα 24: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 24	65
Εικόνα 25: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 25	66
Εικόνα 26: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 26	67

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

1.1. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις - Σκοπός

Σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο οικονομικό τοπίο, ο ρόλος της Ελεγκτικής και του Εσωτερικού Ελέγχου είναι ουσιώδους σημασίας, διότι όλο και πιο συχνά τα τελευταία χρόνια το φαινόμενο της απάτης και της παραποίησης των οικονομικών καταστάσεων των οικονομικών μονάδων γίνεται ολοένα και πιο έντονο. Τα διοικητικά στελέχη δέχονται διαρκώς έντονες πιέσεις, λόγω του ανταγωνισμού που επικρατεί στις μέρες μας, ώστε επιτύχουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερους στόχους και να επιφέρουν μεγαλύτερα κέρδη, γεγονός που έχει εντείνει την εμφάνιση αλλοιωμένων λογιστικών καταστάσεων. Προσπαθώντας εντατικά να ενισχυθεί η διαφάνεια και να υπάρξει ένα κλίμα εμπιστοσύνης ανάμεσα στο επενδυτικό κοινό και στους επιχειρηματίες θεσπίστηκαν καινούργιοι κανόνες και πρότυπα ελέγχου. Είναι αναγκαίο να υπάρχει ένα σωστό και πλήρες οργανωμένο σύστημα ελέγχου λόγω των διαφόρων εταιρικών σκανδάλων που έχουν ξεσπάσει, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αξιοπιστία και να αποτρέπονται εγκαίρως τυχόν απάτες. Όπως είναι αναμενόμενο, η τεχνολογική πρόοδος είναι απαραίτητη για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος ψηφιακού ελέγχου. Ο αντίκτυπος των μέτρων προστασίας δεδομένων από τις επιθέσεις στον κυβερνοχώρο καθώς και από τις δεξιότητες και την κατάρτιση των εργαζομένων διαπιστώθηκε ότι είναι σημαντική. (Lois, P., Drogalas, G., Karagiorgos, A. and Tsikalakis, K. (2020). Μεγάλα εταιρικά σκάνδαλα όπως αυτό της Enron επηρέασαν άμεσα πέρα από το περιβάλλον της εταιρείας και την ευρύτερη παγκόσμια οικονομία με καταστροφικές συνέπειες. Ένα από τα πιο δύσκολα προβλήματα στην επιλογή του προσωπικού είναι ο πολλαπλός χαρακτήρας των υποψηφίων. Αυτό το πρόβλημα μεγεθύνεται κατά τη διαδικασία επιλογής του περίπλοκου προσωπικού, όπως οι εσωτερικοί ελεγκτές. Εξ ορισμού, ένας εσωτερικός ελεγκτής πρέπει να συνδυάζει μια σειρά αναλυτικών και μη αναλυτικών δεξιοτήτων, που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα γνωστικά και συμπεριφορικά χαρακτηριστικά. (Petridis, K., Drogalas, G. and Zografidou, E. (2019). Ο ρόλος λοιπόν του εσωτερικού ελεγκτή είναι να δρα με αντικειμενικότητα και με βάση τον κώδικα

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

επαγγελματικής δεοντολογίας, βασιζόμενος στα πρότυπα ελέγχου ώστε να προβλέπεται και να εξαλείφεται κάθε περίπτωση λάθους, είτε αυτό είναι ακούσιο είτε εκούσιο.

Σκοπός λοιπόν της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η παρουσίαση του ρόλου του εσωτερικού ελεγκτή στην αποτελεσματική λειτουργία της επιχείρησης και στην αποφυγή τυχαίων και μη λαθών που μπορεί να κοστίσουν ακριβά στο μέλλον της επιχείρησης. Στο εμπειρικό κομμάτι της εργασίας αναλύονται ποιοι είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και κατά πόσο αυτοί έχουν σημαντική θετική συσχέτιση. Η εργασία αποτελείται από 6 κεφάλαια, τα οποία θα αναλυθούν παρακάτω.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

1.2. Διάρθρωση Διπλωματικής Εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελείται από 6 κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνονται κάποιες αρχικές εισαγωγικές αναφορές σχετικά με το θέμα που διαπραγματεύεται η εργασία, καθώς εν συνεχεία αναλύεται ο σκοπός της παρούσας εργασίας και τέλος η διάρθρωση της εργασίας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται το θεωρητικό πλαίσιο . Στην αρχή αναλύεται η ύπαρξη και η χρησιμότητα της Ελεγκτικής. Στη συνέχεια του κεφαλαίου παρουσιάζεται η θεωρητική προσέγγιση των εννοιών του εσωτερικού ελέγχου, ο σκοπός του καθώς και η αποτελεσματικότητα αυτού.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνονται αναφορές σε έρευνες και επιστημονικά άρθρα σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο, την εξέλιξη του καθώς επίσης για την αποτελεσματικότητα του και πόσο αυτός επηρεάζεται από την στήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση, τις ικανότητες του εσωτερικού ελεγκτή της συμμόρφωσης του με τα Πρότυπα καθώς επίσης και από την σχέση που έχουν οι εσωτερικοί ελεγκτές με τους εξωτερικούς.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το εμπειρικό κομμάτι της εργασίας. Στο κομμάτι αυτό της εργασίας αναλύεται ο πληθυσμός και το δείγμα της εμπειρικής έρευνας καθώς και τα στοιχεία από τα οποία απαρτίζεται το ερωτηματολόγιο της έρευνας.

Στη συνέχεια στο πέμπτο κεφάλαιο και με βάση τα ερωτηματολόγια παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις αναλύσεις των στατιστικών αναλύσεων της έρευνας. Γίνεται χρήση περιγραφικής στατιστικής παρουσιάζοντας με τη μορφή πινάκων και διαγραμμάτων για την κάθε ερώτηση περιγραφικά δεδομένα (συχνότητα και ποσοστά).

Με το 6^ο κεφάλαιο ολοκληρώνεται και η παρούσα διπλωματική εργασία και

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

αναφέρονται οι περιορισμοί της παρούσας έρευνας καθώς και προτάσεις για διενέργεια σχετικών μελλοντικών ερευνών.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Κεφάλαιο 2: Θεωρητική Προσέγγιση

2.1. Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο γίνεται η ανάλυση των θεωρητικών εννοιών και της ιστορικής εξέλιξης της Ελεγκτικής, του Εσωτερικού Έλεγχου. Επίσης γίνεται αναφορά στον σκοπό και τον στόχο του εσωτερικού έλεγχου καθώς και τη σχέση του με την Ανώτατη Διοίκηση και την υποστήριξη που λαμβάνει.

2.2. Θεωρητικό Πλαίσιο και Ιστορική Εξέλιξη της Ελεγκτικής

Η Ελεγκτική είναι ένας από τους πιο σημαντικούς και βασικούς κλάδους της Λογιστικής. Ασχολείται με την διατύπωση άρχων και κανόνων που αφορούν την διεξαγωγή οικονομικών ελέγχων. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην επαλήθευση της ειλικρίνειας των ισχυρισμών και των διαβεβαιώσεων των τρίτων. Η Ελεγκτική αποτελείται από 3 είδη και με κριτήριο το ποιος τους ασκεί διακρίνονται σε εσωτερικούς και εξωτερικούς. Οι μεν πρώτοι γίνονται από τους εσωτερικούς ελεγκτές οι οποίοι είναι υπάλληλοι της ελεγχόμενης επιχείρησης και οι δεύτεροι από τους εξωτερικούς ελεγκτές οι οποίοι είναι ανεξάρτητοι επαγγελματίες. (Αντώνης Α. Παπάς 1999).

Η Ελεγκτική φημολογείται πως έχει τις ρίζες της στην Αρχαία Βαβυλώνα γύρω στο 3000 π. Χ. Συμφωνά με τον Καζαντζή (2006) περίπου στο 300-500 π. Χ. εμφανίστηκε στην Ελλάδα ο ορισμός του ελεγκτή. Στην Αθήνα δημιουργήθηκε ο θεσμός των «Λογιστών» και των «Ευθυνών» για τον έλεγχο των οικονομικών του Κράτους.

Στην υπόλοιπη Ελλάδα συναντάμε τους «Εξεταστές», τους «Συνηγόρους», τους

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

«Δοκιμαστήριο», τους «Χαροκόπους», τους «Κατόπτρου», τους «Απουσιολόγους», οι οποίοι ήταν επιφορτισμένοι με διάφορες ελεγκτικές αρμοδιότητες. (Καζαντζής 2006)
Ο όρος Ελεγκτής (Auditor), εμφανίστηκε για πρώτη φορά το 1285 στο Αγγλικό Θησαυροφυλάκιο, οπότε με διάταγμα του όριζε ότι όλοι οι διαχειριστές δημόσιου χρήματος θα ελέγχονται από τους Auditors.

2.3 Εννοιολογικό και Θεωρητικό Πλαίσιο Εσωτερικού Ελέγχου

Είναι αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί έναν από τους πιο εξελισσόμενους τομείς στο πεδίο της Ελεγκτικής. Ο Εσωτερικός Έλεγχος, όπως ορίζεται από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών, είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική, διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, μέσα στην επιχείρηση, καλά σχεδιασμένη και οργανωμένη που μέσω των τεχνικών και επιστημονικών προσεγγίσεων, αξιολογεί την επάρκεια λειτουργίας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (λειτουργίες – διαδικασίες), προσθέτει αξία και βελτιώνει τις λειτουργίες του οργανισμού, με σκοπό, την αντικειμενική αποτίμηση των επιχειρηματικών κινδύνων, την καλύτερη διαχείρισή τους (risk management) για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων (www.hiia.gr 2019).

Η αδυναμία που έχουν τα διοικητικά στελέχη της επιχείρησης να ελέγχουν πλήρως την επιχειρηματική μονάδα καθώς επίσης και το μέγεθος και η πολυπλοκότητα των επιχειρήσεων έχουν προκαλέσει την αναγκαιότητα για την δημιουργία ενός συστήματος έλεγχου και την ανάθεση της επίβλεψης σε υπάλληλους απολυτής εμπιστοσύνης, τους εσωτερικούς ελεγκτές. Βασική προϋπόθεση για την ύπαρξη ενός αποτελεσματικού συστήματος εσωτερικού έλεγχου είναι ο εσωτερικός λογιστής να λειτουργεί με βάση την γνώση και τον Κώδικα Δεοντολογίας. Με βάση τους ορισμούς που αναφέραμε, διαπιστώνεται πως ο εσωτερικός έλεγχος δεν είναι ένα μονοδιάστατο εργαλείο έλεγχου, αλλά πρόκειται ουσιαστικά για μια μέθοδο για την διεύρυνση της προστιθέμενης αξίας στην επιχείρηση μέσω της συμβουλευτικής δράσης που παρέχει (Goodwin, 2004).

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

2.4 Ιστορική Εξέλιξη Εσωτερικού Ελέγχου

Η μορφή του εσωτερικού ελέγχου έχει αλλάξει κατά πολύ με την πάροδο των χρόνων. Ο έλεγχος εμφάνισε μεγάλη ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια αν και η αναγκαιότητα για την ύπαρξη του εμφανίστηκε πολλά χρόνια πριν. Από την αρχή ήταν στενά συνδεδεμένος με τις λογιστικές πράξεις των ανθρώπων σε όλες τις εποχές της ιστορίας. Από ιστορικά στοιχεία που βρέθηκαν, ο έλεγχος φαίνεται πως πρωτοεμφανίστηκε τα πρώτα ιστορικά χρόνια με την ανταλλαγή των αγαθών. Φημολογείται ότι ο εσωτερικός έλεγχος υπήρχε και σε άλλους πολιτικούς όπως στη Μεσοποταμία, στον Αιγυπτιακό, στον Ελληνικό, στον Περσικό, στον Ρωσικό, στον Κινεζικό και στον Εβραϊκό.

Στα πρώτα στάδια αποτελούσε σε ένα βαθμό μια προέκταση του εξωτερικού ελέγχου. Ωστόσο αν και οι ρίζες του προέρχονται από πολύ πριν, η αλλαγή έγινε γύρω στο 1941 (οπότε και εγκαθιδρύθηκε το Ινστιτούτο των Εσωτερικών Ελεγκτών) όπου εσωτερικός έλεγχος άρχισε να αναλαμβάνει σημαντικό ρόλο στην οργανωτική στρατηγική και τη διαχείριση, με τους εσωτερικούς ελεγκτές να κατανοούν τις ευκαιρίες και τις προοπτικές παίρνοντας λοιπόν το ρίσκο να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες (Dittenhofer, 2001).

Πιο συγκεκριμένα μετά το τέλος του Β΄ Παγκόσμιου Πόλεμου η ανταγωνιστικότητα μεταξύ των επιχειρήσεων ήταν πολύ ισχυρή και τα διοικητικά στελέχη στράφηκαν στα τμήματα του εσωτερικού ελέγχου στοχεύοντας στην αύξηση των μεριδίων αγοράς και παράλληλα στην διατήρηση των λειτουργικών εξόδων στα ίδια επίπεδα. Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου μετασχηματίζεται μαζί με τις αλλαγές στο περιβάλλον του. Οι McNamee (1995) σκιαγραφούν τρεις μεγάλες φάσεις μετασχηματισμού στην ιστορία της ΙΑ. Για την δεκαετία του 1940, η ΙΑ επικεντρώθηκε κυρίως στον έλεγχο της καταλληλότητας των συναλλαγών και των αρχείων. Στη δεκαετία του 1940, η

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

ανάπτυξη της οικονομίας της πληροφορίας με βάση την έννοια των συστημάτων προκάλεσε την εμφάνιση του σύγχρονου εσωτερικού ελέγχου, με μια προσέγγιση αξιολόγησης των συστημάτων. Στη φάση αυτή, ο εσωτερικός έλεγχος ασχολήθηκε με τον έλεγχο της τήρησης των πολιτικών και των διαδικασιών. Στη συνέχεια, από τη δεκαετία του 1990, ένα άλλο κύμα μετασχηματισμού οδήγησε τον ΙΑ να θεωρηθεί ως υπηρεσία προστιθέμενης αξίας με ένα ευρύτερο πεδίο δραστηριοτήτων, περιλαμβανομένης της παροχής βοήθειας στους οργανισμούς για τη διαχείριση του κινδύνου.

Το 1977 ο εσωτερικός έλεγχος αναγνωρίστηκε από το Νομοθετικό Σώμα των Η.Π.Α. και πλέον όλες οι επιχειρήσεις ήταν υποχρεωμένες να διαθέτουν ένα επαρκές σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Πλέον ο εσωτερικός έλεγχος καλύπτει όλους τους τομείς μιας επιχείρησης και συνεισφέρει τόσο στη Διοίκηση, όπου ενεργό ρόλο κατέχει ο Επικεφαλής του εσωτερικού ελέγχου, όσο και στο προσωπικό της επιχείρησης. Ουσιαστικά ο εσωτερικός έλεγχος στις μέρες είναι αναπόσπαστο κομμάτι καθώς μετράει και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των λειτουργιών της (Νεγκάκης και Ταχυνάκης, 2013).

Η σημασία του εσωτερικού ελέγχου και ο αντίκτυπός του στην αποτελεσματικότητα των οργανισμών αύξησαν επίσης και το δημόσιο συμφέρον. Συγκεκριμένα, διερευνάται το επίπεδο εφαρμογής των εσωτερικών μηχανισμών εταιρικού ελέγχου στην Υπηρεσία Υποστήριξης Αποφάσεων (DSD) των LGO. Είναι προφανές ότι ο βαθμός προστιθέμενης αξίας του εσωτερικού ελέγχου σε δημόσιους οργανισμούς εξαρτάται από το βαθμό ανεξαρτησίας του. (Drogalas, G., Petridis, K., Petridis, N. and Zografidou, E. (2020).

2.5 Σκοποί και Στόχοι του Εσωτερικού Ελέγχου

Ο εσωτερικός έλεγχος έχει ως αντικειμενικό σκοπό την παροχή υψηλού εξειδικευμένων και τεκμηριωμένων υπηρεσιών προς την διοίκηση, παρέχοντας με

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

αυτόν τον τρόπο πληροφορίες για την ορθή διαχείριση και λειτουργία της επιχείρησης. Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών ο αντικειμενικός σκοπός του εσωτερικού έλεγχου είναι: «η βοήθεια προς τα μέλη του οργανισμού στην αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους. Για τον σκοπό αυτό η υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου τους εφοδιάζει με αναλύσεις, αξιολογήσεις, συστάσεις και πληροφορίες που αφορούν τις ελεγχόμενες δραστηριότητες». (Νεγκάκης και Ταχυνάκης, 2017; Σελ 105)

Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου είναι κατά βάση συμβουλευτικός, για την εφαρμογή των κατάλληλων διαδικασιών, έτσι ώστε η λειτουργία της επιχείρησης να είναι πιο παραγωγική και να είναι εστιασμένη στην επίτευξη των σκοπών. Έπειτα από εκτενής αναζήτηση παρατηρούμε ότι ο Εσωτερικός Έλεγχος αξιολογεί:

- Την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και σωστή διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων.
- Την ύπαρξη επαρκούς συστήματος οργάνωσης σε όλα τα ιεραρχικά επίπεδα
- Την ανίχνευση και αποφυγή τυχών λαθών, ατασθαλιών και απόκρυψη οικονομικών στοιχείων
- Κατά πόσο τα διάφορα τμήματα της επιχείρησης ακολουθούν το όραμα της επιχείρησης
- Κατά πόσο τα διάφορα τμήματα της επιχείρησης διαθέτουν κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό
- Κατά πόσο οι εργαζόμενοι σε όλα τα ιεραρχικά επίπεδα συμμορφώνονται με τους κανόνες λειτουργίας της Διοίκησης.

Μέσω του εσωτερικού ελέγχου εξασφαλίζεται η ορθή διαχείριση καθώς απώτερος και βασικός στόχος της υπηρεσίας του εσωτερικού ελέγχου είναι να δημιουργήσει ένα σύστημα το οποίο θα οργανώνει τις λογιστικές, οικονομικές και μηχανογραφικές υπηρεσίες της επιχείρησης και επίσης θα κατανέμει και θα διανέμει σωστά τις

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

ευθύνες και τις αρμοδιότητες έτσι ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία της.

2.6 Εννοιολογικό και Θεωρητικό πλαίσιο Ανώτατης Διοίκησης

Οι ραγδαίες εξελίξεις στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον, λόγω της παγκοσμιοποίησης, τόσο στην παραγωγή όσο και στο εμπόριο, και της πολυπλοκότητας των συναλλαγών, κάνουν όλο και πιο δύσκολο για τους επιχειρηματίες και τη Διοίκηση να λαμβάνουν άμεση ενημέρωση. Επιπλέον οι νέες επιχειρηματικές αντιλήψεις και οι κουλτούρες καθώς και οι πολύπλοκες νομικές διαδικασίες, προκαλούν την τάση για νέους τρόπους αντιμετώπισής τους. Αξίζει να σημειωθεί πως η αδυναμία των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου να ανιχνεύσουν τα οικονομικά εγκλήματα, προβληματίζει όλο και περισσότερο τις Διοικήσεις γιατί έρχονται διαρκώς αντιμέτωπες με νέους κινδύνους που μέχρι χθες τους ήταν άγνωστοι.

Επίσης, η ανταγωνιστικότητα είναι βασικός παράγοντας επιβίωσης των επιχειρήσεων που έχουν όραμα καθώς το συνεχές εξελισσόμενο διεθνές τι θέλει να είναι πιο παραγωγικές, προκειμένου να επιβιώσουν. Παράλληλα, οι επιχειρηματικοί κίνδυνοι γίνονται πιο προκλητικοί, γεγονός που καλούνται οι Διοικήσεις να τους αξιολογήσουν και να διαχειρισθούν κατά τον πλέον άριστο τρόπο. Όμως οι περισσότερες Διοικήσεις των μεγάλων επιχειρήσεων έχουν έλλειψη χρόνου και εξειδίκευσης που χρειάζεται. Στις επιχειρήσεις που έχουν όραμα, το να αντιμετωπίσουν τις νέες προκλήσεις απαιτεί να υιοθετήσουν νέους τρόπους και τεχνικές διοίκησης, ώστε να γίνεται εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε όλα τα ιεραρχικά επίπεδα. Ο Εσωτερικός Έλεγχος (Internal Audit), με τις σύγχρονες αντιλήψεις, μεθόδους, τεχνικές που διαθέτει συμβάλλει στην επίλυση σύνθετων προβλημάτων. Ο Εσωτερικός Έλεγχος είναι ουσιαστικά ο Σύμβουλος της Διοίκησης, καθώς λειτουργεί συμπληρωματικά στο έργο της Διοίκησης. Παρέχει αναλύσεις, εκτιμήσεις,

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

προτάσεις, συμβουλές και πληροφορίες στη Διοίκηση. Ελέγχει την ακρίβεια και την αξιοπιστία των πληροφοριών που παρέχει, τη συμμόρφωση αυτών που ελέγχει με τους κανόνες λειτουργίας, τους νόμους, τη διαχείριση των πόρων και μέσων και τη σπατάλη.

Δεν είναι αρκετή από μόνη της η ύπαρξη ενός τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου σε μια επιχείρηση, είναι απαραίτητη και η στήριξη των Εσωτερικών Ελεγκτών. Επίσης για τη συμβολή του Εσωτερικού Ελέγχου, είναι σημαντικό η Διοίκηση να λαμβάνει υπόψιν τις επισημάνσεις των Εσωτερικών Ελεγκτών. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις επιχειρήσεων που έσωσαν τη φήμη τους και απέφυγαν απλά και μόνο γιατί έδωσαν την απαραίτητα βάση στις επισημάνσεις των Εσωτερικών Ελεγκτών. Περιπτώσεις όπως της Τράπεζας BCCI και της χρεοκοπίας της Baring Bank επιβεβαιώνουν το έργο και τη σπουδαιότητα του Εσωτερικού Ελέγχου. Ο Εσωτερικός Έλεγχος, ως Σύμβουλος της Διοίκησης δεν εστιάζει μόνο παραδοσιακό οικονομικό έλεγχο (Financial Audit), δηλαδή αυτών των οικονομικών καταστάσεων. Αντιθέτως κινείται δίχως κανένα να φραγμό σε υψηλό επίπεδο συμβουλευτικού χαρακτήρα. Η έλλειψη Εσωτερικού Ελέγχου σε μια σύγχρονη επιχείρηση, είναι ουσιαστικά μια ελλιπής Διοίκησης, τόσο σε βαθμό ανταγωνιστικότητας όσο και στην αποτελεσματικότητα, καθώς υπάρχει μεγαλύτερη έκθεση της εταιρείας σε ενδεχόμενους κινδύνους. Σύμφωνα με τις αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 5/204, το νόμο 3016 για την Εταιρική Διακυβέρνηση, όσες εταιρείες π είναι εισηγμένες στο Χ.Α.Α. ή που πρόκειται να εισαχθούν, είναι υποχρεωμένες να έχουν Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου. Επίσης, ο πρόσφατος νόμος 3156/25.06.2003, υποχρεώνει όλες τις εταιρείες-ΔΕΚΟ που δεν είναι εισηγμένες αλλά εποπτεύονται κατά 50% από το Ελληνικό Δημόσιο ή κατέχουν μέρος των μετοχών, να διαθέτουν Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου.

Εν κατακλείδι, ο Εσωτερικός Έλεγχος προκειμένου να λειτουργεί σωστά, θα πρέπει να αναφέρεται στο ανώτατο επίπεδο της εκτελεστικής Διοίκησης ή στην Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee). Πρόκειται για ολιγομελές οργανωτικό σχήμα, αποτελούμενο από ανώτατα μη εκτελεστικά στελέχη. Έτσι διασφαλίζεται η

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

ανεξαρτησία που είναι και σημαντική προϋπόθεση για την αντικειμενικότητα στο έργο του.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Κεφάλαιο 3: Επισκόπηση Ερευνών

3.1. Εισαγωγή

Στο 3^ο κεφάλαιο γίνεται μια παρουσίαση και μια ανάλυση σημαντικών ερευνητικών προσεγγίσεων που έλαβαν χώρα σε διεθνές επίπεδο και διαπραγματεύονται θέματα σχετικά με την παρούσα διπλωματική εργασία. Αρχικά παρουσιάζονται έρευνες που σχετίζονται με την αναγκαιότητα και την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου στις σύγχρονες επιχειρήσεις. Έπειτα γίνονται αναφορές σε έρευνες που αναφέρονται στην αποφυγή της απάτης με την βοήθεια του εσωτερικού ελέγχου.

3.1.2 Αποτελεσματικότητα Εσωτερικού Ελέγχου

Οι μελετητές του εσωτερικού ελέγχου υποστηρίζουν ότι δεν θα αυξήσει την προστιθέμενη αξία του εάν δεν θεωρείται αποτελεσματικός.

Ο Asairy (1993) με την μελέτη αυτή διερεύνησε τους παράγοντες που συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου στον τομέα της βιομηχανίας της Ιορδανίας. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν από απαντήσεις σε ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε στον επικεφαλής εσωτερικών ελεγκτών, εσωτερικούς ελεγκτές και λοιπό προσωπικό των υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου στον βιομηχανικό τομέα της Ιορδανίας. Η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στον βιομηχανικό τομέα στην Ιορδανία περιορίζεται από το προσωπικό και παρεμποδίζεται από την ανεπαρκή υποστήριξη της ανώτατης διοίκησης, ενώ οι ελεγκτές σπάνια επεκτείνουν την πλήρη συνεργασία τους. Ωστόσο, η ποιότητα και η διαχείριση του εσωτερικού ελέγχου είναι δύο χαρακτηριστικά που επηρέασαν έντονα την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου. Οι ίδιοι οι ελεγκτές δεν διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις, την εκπαίδευση

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

τη κατάρτιση, την εμπειρία και τα επαγγελματικά προσόντα.

Περίπου 10 χρόνια μετά ο Dittenhofer (2001) αξιολόγησε την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου μέσω μιας νέας τεχνικής, η οποία ονομάζεται "εξέταση αποτελεσμάτων". Ένας από τους τρεις τομείς στους οποίους στοχεύει ο εσωτερικός έλεγχος είναι η αποτελεσματικότητα. Ωστόσο, δεν καθορίζεται αν η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου λειτουργεί από μόνη της αποτελεσματικά. Πρέπει να προσδιοριστεί ο βασικός στόχος του εσωτερικού ελέγχου, να καθοριστούν οι στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν, να θεσπιστούν μέτρα σχετικά με την επίτευξη αυτών των στόχων και τέλος να αξιολογηθούν τη συνολική διαδικασία εσωτερικού ελέγχου. Πρέπει να διαχωριστούν τα συνηθισμένα μέτρα απόδοσης από τα συνολικά μέτρα του αποτελέσματος για να καθοριστούν οι πτυχές της αποτελεσματικότητας κόστους και της λειτουργικής βελτίωσης της διαδικασίας εσωτερικού ελέγχου. Τα πρώτα, τα χρονικά τιμημένα μέτρα εσωτερικού ελέγχου πρέπει να υποκατασταθούν από τα επιτεύγματα του εσωτερικού ελέγχου.

Το Παγκόσμιο Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (ΔΟΕ) αναφέρεται σε αυτήν την προστιθέμενη αξία της λειτουργικότητας στον τελευταίο ορισμό του εσωτερικού ελέγχου (Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών, 2004): Ο εσωτερικός έλεγχος είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική διαδικασία διασφάλισης και παροχής συμβουλών που αποσκοπεί στην προσθήκη αξίας και τη βελτίωση των λειτουργιών ενός οργανισμού. Βοηθάει έναν οργανισμό να επιτύχει τους στόχους του θέτοντας μια συστηματική, πειθαρχημένη προσέγγιση για την αξιολόγηση και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, ελέγχου και διακυβέρνησης.

Ο Παπαστάθης (2003) εξέτασε τους παράγοντες που θα προσθέσουν αξία στον εσωτερικό έλεγχο. Στο βιβλίο του, επισημαίνει πως η αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου καθορίζεται από τις δραστηριότητες, την πολυπλοκότητα, την εξειδίκευση του προσωπικού και τη θέληση της Διοίκησης

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Η Savcuk (2007), στην έρευνα που πραγματοποίησε εξέτασε τις αρχές αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου. Σε αυτό το ριζικά αλλαγμένο επιχειρηματικό περιβάλλον ο εσωτερικός έλεγχος απέκτησε σημαντικό ρόλο στις επιχειρήσεις. Τα τελευταία εξήντα χρόνια, ο εσωτερικός έλεγχος αναπτύχθηκε από την υπηρεσία ελέγχου που είναι υπεύθυνη για την επιθεώρηση των λογιστικών και οικονομικών στοιχείων σε έναν στρατηγικό εταίρο για τους μετόχους και τη διοίκηση της εταιρείας για τη βελτίωση των διαδικασιών διακυβέρνησης. Η διοίκηση της εταιρείας στηρίζεται όλο και περισσότερο στον εσωτερικό έλεγχο για να αξιολογήσει κατά πόσον οι έλεγχοι επαρκούν για τη διαχείριση των κινδύνων και των αβεβαιοτήτων. Αυτός ο αναπτυξιακός ρόλος του εσωτερικού ελέγχου αντικατοπτρίζεται επίσης στον τρέχοντα ορισμό του, δηλαδή ο εσωτερικός έλεγχος είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική διαδικασία διασφάλισης και διαβούλευσης με σκοπό την προστιθέμενη αξία και τη βελτίωση των δραστηριοτήτων μιας εταιρείας.

Το ίδιο έτος οι Mihret και Yismaw (2007) με την μελέτη είχαν ως σκοπό να προσδιοριστούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου. Προσπάθησαν να εισαγάγουν μια νέα προσέγγιση για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου προσδιορίζοντας παράγοντες μέσα σε έναν οργανισμό που έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα του ελέγχου. Με βάση μια μελέτη περίπτωσης ενός μεγάλου εκπαιδευτικού ιδρύματος του δημόσιου τομέα στην Αιθιοπία, εξέτασαν τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζεται η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου από την ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου, τη διαχείριση, τον οργανωτικό χαρακτήρα, τα χαρακτηριστικά ελέγχου και την αλληλεπίδραση μεταξύ αυτών των παραγόντων. Τα πορίσματα της μελέτης υπογραμμίζουν ότι η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου επηρεάζεται έντονα από την ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου και την υποστήριξη της διαχείρισης, ενώ τα χαρακτηριστικά του οργανωτικού πλαισίου και του ελεγχόμενου δεν έχουν ισχυρό αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα του ελέγχου.

Μερικά χρόνια αργότερα η Kristo (2013) ασχολήθηκε με την συνεχιζόμενη παγκόσμια κρίση και τη σημασία της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος ως

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

κυρίαρχου τομέα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της Αλβανίας καθώς και τον κρίσιμο ρόλο του εσωτερικού ελέγχου. Οι ελεγχόμενοι πιστεύουν ότι ο εσωτερικός έλεγχος προσθέτει αξία στις τράπεζες και βελτιώνει τις λειτουργίες, βοηθώντας έτσι την οργάνωση να επιτύχει τους στόχους της. Τα αποτελέσματα της μελέτης δείχνουν την απόλυτη αναγκαιότητα του εσωτερικού ελέγχου, ωστόσο πρέπει να τονιστεί ότι εξακολουθεί να υπάρχει περιθώριο βελτίωσης στον τομέα των δεξιοτήτων των εσωτερικών ελεγκτών.

Οι Drogalas et al. (2015) με την έρευνά τους μελέτησαν τους συγκεκριμένους παράγοντες που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου στο ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Εμπειρικά στοιχεία συλλέχθηκαν μέσω ταχυδρομικής έρευνας. Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι κύριοι παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου είναι η ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου, η αρμοδιότητα της ομάδας εσωτερικού ελέγχου, η ανεξαρτησία του εσωτερικού ελέγχου και η υποστήριξη της διοίκησης. Τα αποτελέσματα αποκαλύπτουν επίσης ότι η ανεξαρτησία του εσωτερικού ελέγχου είναι η βάση της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου, καθώς είναι ο πιο κρίσιμος παράγοντας.

Οι Coetzee και Erasmus (2018) με την έρευνα τους έδωσαν πληροφορίες για τους οδηγούς και τα μέτρα αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου. Οι επικεφαλής της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου, οι ανώτεροι διευθυντές των δημόσιων ιδρυμάτων και οι πρόεδροι της επιτροπής ελέγχου, στο πλαίσιο του δημόσιου τομέα της Νοτίου Αφρικής, απάντησαν σε έρευνα βάσει μιας εκτεταμένης αναθεώρησης της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου. Το αποτέλεσμα της μελέτης εντόπισαν μια λίστα οδηγών και μέτρα αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου που προστίθενται στις υπάρχουσες γνώσεις και αποτελούν θεμέλιο για περαιτέρω έρευνα.

Οι Turetken et al. (2019), είχαν ως σκοπό τους διαμέσου της έρευνας τους να παρουσιάσουν πώς μπορεί να λειτουργήσει η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και ποιοι παράγοντες είναι διαθέσιμοι για να επηρεάσουν την

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

αποτελεσματικότητα. Οι εσωτερικοί έλεγχοι έχουν καταστεί μία από τις βασικές πρακτικές για τους οργανισμούς να ελέγχουν την τήρηση των διαδικασιών τους σε τυποποιημένες διαδικασίες και κανονισμούς. Μια εμπειριστατωμένη ανάλυση των σχετικών μελετών κατέληξε σε έναν πλήρη κατάλογο δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν για τη λειτουργία της αποτελεσματικότητας του ελέγχου και σε έναν κατάλογο παραγόντων που ενδέχεται να επηρεάσουν. Τα αποτελέσματα της συστηματικής ανασκόπησης συντίθενται σε ένα πλαίσιο.

3.1.3 Αποτελεσματικότητα εσωτερικού ελέγχου και η υποστήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση

Οι Lin et al. (2014), εξέτασαν την επίδραση των χαρακτηριστικών CEO στην ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου χρησιμοποιώντας ένα δείγμα 4.374 μη χρηματοοικονομικών εταιρειών. Τα αποτελέσματά έδειξαν ότι η ηλικία του Διευθύνοντος Συμβούλου ενδέχεται να επηρεάσουν τη δύναμη των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου

Το 2016 οι Khaled και Hanefah ερεύνησαν την σχέση μεταξύ των χαρακτηριστικών του εσωτερικού ελεγκτή και της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου, καθώς και της ανώτατης διοίκησης. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν από 114 μέλη της Ένωσης Λογιστών και Ελεγκτών της Λιβύης με τη χρήση προσωπικού ερωτηματολογίου. Με βάση τα ευρήματα η έρευνα έδειξε ότι τα χαρακτηριστικά του εσωτερικού ελεγκτή έχουν θετική και ουσιαστική σχέση με την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και ότι η υποστήριξη της ανώτερης διοίκησης είναι πολύ σημαντική σε αυτή τη σχέση.

Την ίδια χρονιά, οι Delai και Omri (2016) με την μελέτη του εξέτασαν τους παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου στο πλαίσιο της Τυνησίας. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν από απαντήσεις σε ερωτηματολόγιο

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

που απευθύνθηκε σε ανώτερα διευθυντικά στελέχη των 148 Τυνησιακών οργανώσεων. Η ανάλυση της παλινδρόμησης εξετάζει τη συσχέτιση μεταξύ της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου και των έξι κύριων παραγόντων. Τα αποτελέσματα αποκαλύπτουν ότι η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου επηρεάζεται από: (1) την ανεξαρτησία του εσωτερικού ελέγχου, (2) της αντικειμενικότητας των εσωτερικών ελεγκτών, (3) της υποστήριξης διαχείρισης του εσωτερικού ελέγχου, (4) της χρήσης της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου ως χώρου κατάρτισης διαχείρισης και (5) στον τομέα της οργάνωσης. Αυτή η μελέτη δίνει χρήσιμες πληροφορίες σε επαγγελματίες και ακαδημαϊκούς που ενδιαφέρονται να προσδιορίσουν τους καθοριστικούς παράγοντες αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Οι Lezn et al. (2017), είχαν ως επίκεντρο της μελέτης τους ήταν η σχέση μεταξύ του Επικεφαλής του εσωτερικού ελέγχου με την Ανώτατη Διοίκηση, και κατά πόσο αυτή συνδέεται με την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου. Η μελέτη αποκαλύπτει τις διαφορές μεταξύ περισσότερο και λιγότερο αποτελεσματικών λειτουργιών ελέγχου και προσφέρει εξηγήσεις μελετώντας τους οργανωτικούς, προσωπικούς και διαπροσωπικούς παράγοντες στο πλαίσιο της γερμανικής εταιρικής διακυβέρνησης. Τα ευρήματα δείχνουν ότι η αλληλεπίδραση μεταξύ του Επικεφαλής του εσωτερικού ελέγχου και της Ανώτατης Διοίκησης είναι βασικός καθοριστικός παράγοντας για την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου. Η μελέτη αυτή επίσης υπογραμμίζει τον κίνδυνο να θεωρηθεί η ικανοποίηση του πελάτη ως το βασικό μέτρο της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου, δεδομένου ότι στην πράξη οι προσδοκίες μπορούν να διαφέρουν σημαντικά και ορισμένες φορές μπορεί να απαιτούνται πολύ λίγα. Σε οργανωτικό επίπεδο, τα ευρήματα δείχνουν ότι οι εταιρείες και απαιτούν αλλά και επωφελούνται από αποτελεσματικές πρακτικές του εσωτερικού ελέγχου.

Οι Dal Mas et al. (2018), έκαναν μια έρευνα με σκοπό να επεκτείνουν τη συζήτηση για την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου προσθέτοντας μεμονωμένες διαφορές στις μορφές ηγεσίας του Επικεφαλής ως ερευνητική εστίαση. Η μελέτη

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

επιβεβαιώνει ότι το στυλ ηγεσίας του Επικεφαλής επηρεάζει σημαντικά τα προσδιορισμένα χαρακτηριστικά της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου. Επίσης δείχνει ότι η παραδοσιακή ενοποίηση της ηγεσίας, ενδέχεται να μην είναι κατάλληλη ή συμβατή με τους υπευθύνους των επαγγελματικών ομάδων σε ένα ρυθμιζόμενο περιβάλλον.

Οι Hamza Mohammad Alqudah et al. (2019) με την έρευνα τους είχαν σκοπό να διερευνήσουν τη συγκρατημένη επίδραση της πολυπλοκότητας των καθηκόντων στη συνεργασία των εξωτερικών ελεγκτών, την ενδυνάμωση της ανώτατης διοίκησης και την ανεξαρτησία των εσωτερικών ελεγκτών, οι οποίες επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα των εσωτερικών ελεγκτών στον δημόσιο τομέα της Ιορδανίας. Χρησιμοποίησαν 117 χρήσιμα ερωτηματολόγια σε διευθυντές οικονομικών και εσωτερικού ελέγχου των φορέων του δημόσιου τομέα της Ιορδανίας. Τα αποτελέσματα αποκαλύπτουν ότι η ενδυνάμωση της ανώτατης διοίκησης και η ανεξαρτησία των εσωτερικών ελεγκτών είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν θετικά και σημαντικά την αποτελεσματικότητα των εσωτερικών ελεγκτών, όπως υποστηρίζεται από τη θεωρία που βασίζεται σε πόρους, με ελλιπή υποστήριξη του ρόλου του ρόλου ως συντονιστή.

Με βάση τις προηγούμενες έρευνες μπορούμε να διατυπώσουμε ότι προκύπτει η παρακάτω υπόθεση:

Μηδενική υπόθεση H_{10} : Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου δεν σχετίζεται θετικά με την υποστήριξη του εσωτερικού ελέγχου από την Ανώτατη Διοίκηση.

Εναλλακτική υπόθεση H_{11} : Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται θετικά με την υποστήριξη του εσωτερικού ελέγχου από την Ανώτατη Διοίκηση.

3.1.4 Αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και η αντικειμενικότητα των εσωτερικών ελεγκτών (συμμόρφωση με τα

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

ISPPIA)

Οι Goodwin και Yeo (2001), εξέτασαν δύο παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα του εσωτερικού ελέγχου. Το πρώτο, που επηρεάζει την οργανωτική ανεξαρτησία του καθήκοντος εσωτερικού ελέγχου, είναι η σχέση του με την επιτροπή ελέγχου. Η δεύτερη είναι η χρήση της λειτουργίας ως χώρου κατάρτισης για τη διαχείριση. Υποστηρίζεται ότι η πρακτική αυτή μπορεί να επηρεάσει την ατομική αντικειμενικότητα, διότι οι εσωτερικοί ελεγκτές ενδέχεται να είναι απρόθυμοι να αντέξουν την πίεση από έναν ελεγχόμενο, ο οποίος θα μπορούσε να είναι ο επόμενος επόπτης τους. Πραγματοποιήθηκε έρευνα των επικεφαλής εσωτερικών ελεγκτών στη Σιγκαπούρη για την καθιέρωση της τρέχουσας πρακτικής στους τομείς αυτούς και για τον προσδιορισμό των σχέσεων μεταξύ αυτών των μεταβλητών. Έχει βρεθεί ισχυρή σχέση μεταξύ της επιτροπής ελέγχου και της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου, με το επίπεδο αλληλεπίδρασης να είναι μεγαλύτερο όταν η επιτροπή ελέγχου αποτελούσε αποκλειστικά ανεξάρτητους διευθυντές. Η χρήση της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου ως εκπαιδευτικού χώρου διαχείρισης θεωρήθηκε επίσης ευρέως διαδεδομένη στη Σιγκαπούρη.

Η ανεξαρτησία και η αντικειμενικότητα αποτελούν βασικά στοιχεία της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου. Ο Mutchler (2003), εξέτασε επτά απειλές κατά της αντικειμενικότητας των εσωτερικών ελεγκτών και υποστήριξε ότι οι απειλές αυτές έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα. Πρότεινε τρεις συνιστώσες του επαγγελματισμού που σχετίζονται με το επάγγελμα του εσωτερικού ελεγκτή, δηλαδή την ακεραιότητα, την ικανότητα και τη δέουσα επαγγελματική φροντίδα.

Οι Christopher et al. (2009), με την μελέτη τους αυτή αποσκοπούσαν στην κριτική ανάλυση της ανεξαρτησίας της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου μέσω της σχέσης της με τη διοίκηση και την επιτροπή ελέγχου. Τα αποτελέσματα βασίστηκαν σε μια κριτική σύγκριση των απαντήσεων από τα ερωτηματολόγια που στάλθηκαν σε ελεγκτικά στελέχη της Αυστραλίας (CAE) σε σχέση με τις υπάρχουσες

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

κατευθυντήριες γραμμές και τις βέλτιστες πρακτικές.

Τα τελευταία χρόνια, τα επαγγελματικά όργανα και οι εκπρόσωποι τυποποίησης τόνισαν τη σημασία της ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητας των εσωτερικών ελεγκτών για την ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου παρά το καθεστώς απασχόλησής τους στον οργανισμό. Οι ερευνητές που έχουν εξετάσει αυτό το θέμα έχουν διαπιστώσει ότι όσο μεγαλύτερη είναι η ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα του τμήματος εσωτερικού ελέγχου, τόσο μεγαλύτερη είναι η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελεγκτή. Ένα χρόνο αργότερα λοιπόν, οι Cohen και Sayag (2010), με την διερευνητική μελέτη τους είχαν στόχο στην οικοδόμηση μιας εννοιολογικής κατανόησης της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου σε οργανισμούς. Προς το σκοπό αυτό ανέπτυξαν μια κλίμακα για να μετρήσουν την αποτελεσματικότητα και ένα μοντέλο των καθοριστικών παραγόντων της. Στην μελέτη συμμετείχαν 108 Ισραηλινές οργανώσεις. Τα στοιχεία σχετικά με την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου συγκεντρώθηκαν από τους γενικούς διευθυντές των οργανισμών. Οι αναλύσεις της παλινδρόμησης έδειξαν ότι η κορυφαία διοίκηση είναι ο κύριος καθοριστικός παράγοντας της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου, με κάποια επίδραση και στην ανεξαρτησία του.

Οι Al-Akra et al. (2016), με την έρευνα τους εξέτασαν την επίδραση της ρύθμισης των λογιστικών γνωστοποιήσεων, των μεταρρυθμίσεων της διακυβέρνησης και των αλλαγών κυριότητας που προκύπτουν από την ιδιωτικοποίηση. Τα πολλαπλά αποτελέσματα παλινδρόμησης δείχνουν ότι οι μεταρρυθμίσεις των ρυθμίσεων γνωστοποίησης είχαν τη σημαντικότερη επίδραση στη συμμόρφωση. Επιπλέον, οι μεταρρυθμίσεις της διακυβέρνησης μέσω της εντολής των ελεγκτικών επιτροπών ανέφεραν ως καθοριστικό παράγοντα την συμμόρφωση με τα πρότυπα.

Με βάση τις προηγούμενες έρευνες μπορούμε να διατυπώσουμε ότι προκύπτουν οι παρακάτω υποθέσεις:

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Μηδενική υπόθεση H_{20} : Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου δεν είναι θετικά συνδεδεμένη με την συμμόρφωση των εσωτερικών ελεγκτών με τα Πρότυπα.

Εναλλακτική υπόθεση H_2 : Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου είναι θετικά συνδεδεμένη με την συμμόρφωση των εσωτερικών ελεγκτών με τα Πρότυπα.

3.1.5 Αποτελεσματικότητα εσωτερικού ελέγχου και οι ικανότητες του εσωτερικού ελεγκτή

Τα Διεθνή Πρότυπα Επαγγελματικής Πρακτικής του Εσωτερικού Ελέγχου (ISPPIA) υπογραμμίζουν τη σημασία της ομάδας εσωτερικού ελέγχου που διαθέτει τις γνώσεις, δεξιότητες και άλλες ικανότητες που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των καθηκόντων τους (ISPPIA, Πρότυπο 1210).

Στο περιβάλλον της Σαουδικής Αραβίας, οι AlTwaijry et al. (2003), με την μελέτη τους προσπάθησαν να ερμηνεύσουν τα αποτελέσματα δύο ερωτηματολογίων και ερευνητικών συνεντεύξεων που σχετίζονται με τον εσωτερικό έλεγχο στον εταιρικό τομέα της Σαουδικής Αραβίας. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι ο εσωτερικός έλεγχος δεν είναι καλά αναπτυγμένος, λειτουργεί σε τμήματα που δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, δεν διαθέτουν επαρκώς καταρτισμένο προσωπικό, έχουν περιορισμούς ως προς τον βαθμό ανεξαρτησίας τους, επικεντρώνονται στον έλεγχο συμμόρφωσης παρά στον έλεγχο απόδοσης και όπου οι εσωτερικοί ελεγκτές δεν γίνονται δεκτοί από τις διευθύνσεις και τους ελεγχόμενους. Χρησιμοποιώντας τη θεσμική θεωρία πρότεينا ότι το κράτος πρέπει να διαδραματίσει έναν πιο καταναγκαστικό ρόλο, ενθαρρύνοντας τους οργανισμούς να δημιουργούν τμήματα εσωτερικού ελέγχου και να οργανώνουν τις δραστηριότητές τους με τον τρόπο που προδιαγράφεται στα πρότυπα εσωτερικού ελέγχου.

Στόχος της έρευνας των Mihret και Woldeyohannis (2008), είναι να αντλήσει συμπεράσματα από τα αποτελέσματα μιας περιπτώσιολογικής μελέτης εταιρειών του δημόσιου τομέα της Αιθιοπίας - για τον τρόπο με τον οποίο οι ιδιότητες ενός

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

τμήματος εσωτερικού ελέγχου προστιθέμενης αξίας ποικίλλουν μεταξύ των οργανισμών. Χρησιμοποιήθηκε η στρατηγική της περιπτώσιολογικής μελέτης. Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου μιας εταιρείας του δημόσιου τομέα εξετάστηκε χρησιμοποιώντας ένα αναλυτικό πλαίσιο που προέκυψε από τη βιβλιογραφία. Έγινε συλλογή ερευνών για τη διανομή ερωτηματολογίων σε διευθυντικά στελέχη και εσωτερικούς ελεγκτές, διεξαγωγή ημιδομημένης συνέντευξης με τον διαχειριστή του τμήματος εσωτερικού ελέγχου και επανεξέταση εγγράφων. Η μελέτη καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ποιότητα του στρατηγικού σχεδιασμού θα επηρεάσει τον βαθμό στον οποίο επιτυγχάνεται ένα κατάλληλο προφίλ προστιθέμενης αξίας σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο. Οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να έχουν συλλογικά την αναγκαία εκπαίδευση, επαγγελματικά προσόντα, εμπειρία και κατάρτιση, ώστε να είναι σε θέση να προσδώσουν αξία και να βελτιώσουν τις δραστηριότητες του οργανισμού.

Οι Fanning και Piercey (2014), με την μελέτη τους έδειξαν ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο επηρεάζοντας τις αποφάσεις των διαχειριστών. Επειδή ο εσωτερικός έλεγχος στερεί τα κίνητρα του εξωτερικού ελέγχου των πελατών, οι εσωτερικοί ελεγκτές υιοθετούν συχνά μια «αστυνομική προσέγγιση» που μπορεί να οδηγήσει σε αρνητικές διαπροσωπικές σχέσεις με τους διαχειριστές. Εξετάστηκαν λοιπόν τρεις μεταβλητές θεμελιώδους σημασίας για την ικανότητα των εσωτερικών ελεγκτών να επηρεάζουν τους διαχειριστές: (1) η διαπροσωπική διασύνδεση των εσωτερικών ελεγκτών, (2) οι πληροφορίες που χρησιμοποιούνται για τη στήριξη των θέσεών τους, και (3) εάν παρουσιάζουν αυτές τις πληροφορίες σε ένα θεματικά οργανωμένο επιχείρημα. Τα συμπεράσματα έδειξαν ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές απαιτούν καλές διαπροσωπικές δεξιότητες επικοινωνίας, πειθούς, συνεργασίας και κριτικής σκέψης για την αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Με βάση τις προηγούμενες έρευνες μπορούμε να διατυπώσουμε ότι προκύπτει η παρακάτω υπόθεση:

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Μηδενική υπόθεση H_{30} : Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου δεν σχετίζεται θετικά με τις ικανότητες του εσωτερικού ελεγκτή.

Εναλλακτική υπόθεση H_3 : Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται θετικά με τις ικανότητες του εσωτερικού ελεγκτή.

3.1.6 Αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και η σχέση των εσωτερικών ελεγκτών με τους εξωτερικούς ελεγκτές

Οι Desai et al. (2011) με την έρευνά τους είχαν ως σκοπό την αξιολόγηση του εσωτερικού ελέγχου με την ανάπτυξη ενός μοντέλου αξιολόγησης που εξετάζει τις αλληλεξαρτήσεις μεταξύ συγκεκριμένων παραγόντων που χρησιμοποιούνται από εξωτερικούς ελεγκτές. Η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου της εταιρείας μπορεί να διατηρηθεί στο εσωτερικό της επιχείρησης, να ανατεθεί σε πάροχο υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου ή να συνδυαστεί με εσωτερικές και εξωτερικές λειτουργίες. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, η εξάρτηση των εξωτερικών ελεγκτών από τον εσωτερικό ελεγκτικό μηχανισμό μειώνεται όταν ο πάροχος υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου παρέχει επίσης πρόσθετες φορολογικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες στον πελάτη.

Οι Jasheski και Jovanova (2012), με την μελέτη τους ανέφεραν πως υπάρχουν διάφοροι τύποι ελέγχου, όπως ο δημοσιονομικός έλεγχος, ο ρυθμιστικός έλεγχος, ο επιχειρησιακός έλεγχος των επιδόσεων, ο έλεγχος των συστημάτων πληροφοριών, ο περιβαλλοντικός έλεγχος και άλλοι. Ουσιαστικά όμως υπάρχουν δύο τύποι ελέγχων, ο Εξωτερικός Έλεγχος και ο Εσωτερικός Έλεγχος. Ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου είναι μια ανεκτίμητη πηγή πληροφοριών για τη διοίκηση της και την ποιότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου στον εν λόγω οργανισμό.

Την ίδια χρονιά οι Abbott et. Al (2003), εστίασαν στην ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου όταν υπάρχει καθυστέρηση του εξωτερικού ελέγχου. Τα συμπεράσματά έδειξαν ότι η βοήθεια εσωτερικού ελέγχου μπορεί όχι μόνο να οδηγήσει σε

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

εξοικονόμηση κόστους ελέγχου, αλλά και σε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα του ελέγχου. Τα ευρήματα αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά λόγω των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι εξωτερικοί ελεγκτές.

Αρκετές μελέτες έχουν δείξει ότι η εξωτερική ανάθεση του εσωτερικού ελέγχου βελτιώνει την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και επομένως επηρεάζει θετικά την οργανωτική απόδοση μειώνοντας τους κινδύνους και το λειτουργικό κόστος. Συγκεκριμένα οι Prawitt et al. (2012), με την μελέτη τους διαπίστωσαν ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές εσωτερικού ελέγχου είναι πιο πιθανό να ανιχνεύουν και να δηλώνουν απάτες απ' ό,τι οι εσωτερικοί ελεγκτές εξωτερικής ανάθεσης.

Οι Ahlawat και Lowe (2004) καθώς και οι Davidson et al. (2013) διαπίστωσαν ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι πιο πιθανό να βασίζονται στο έργο του εξωτερικού ελεγκτή παρά στο έργο του εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι η εξωτερική ανάθεση του εσωτερικού ελέγχου είναι πιο ικανή και πιο αντικειμενική από το τμήμα εσωτερικού ελέγχου.

Η Badara και Saidin (2014), με την ερευνά τους είχαν ως στόχο την παρουσίαση της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου. Έστειλαν πεντακόσια ερωτηματολόγια σε διάφορες τοπικές κυβερνήσεις στη Νιγηρία. Ως εκ τούτου, διαπιστώθηκε με το ποσοστό ανταπόκρισης που έφτασε το 70% πως τα δεδομένα ήταν σημαντικά και χρήσιμα για την ανάλυση. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης αποκάλυψαν ότι όλα τα προηγούμενα (διαχείριση κινδύνου, αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, ελεγκτική εμπειρία, συνεργασία μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών και μέτρηση επιδόσεων) έχουν σημαντική θετική σχέση με την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου.

Οι Dellai et al. (2016) με την μελέτη τους εξέτασαν παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου στο πλαίσιο της Τυνησίας. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν από απαντήσεις σε ερωτηματολόγιο που απευθύνθηκε σε ανώτερα διευθυντικά στελέχη των 148 Τυνησιακών οργανώσεων. Η ανάλυση των

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

ευρημάτων έγινε με παλινδρόμηση και εξέτασε τη συσχέτιση μεταξύ της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου και των έξι κύριων παραγόντων. Τα αποτελέσματα αποκάλυψαν ότι η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου επηρεάζεται από: (1) την ανεξαρτησία του εσωτερικού ελέγχου, (2) της αντικειμενικότητας των εσωτερικών ελεγκτών, (3) της υποστήριξης διαχείρισης του εσωτερικού ελέγχου, (4) της χρήσης της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου ως χώρου κατάρτισης διαχείρισης και (5) στον τομέα της οργάνωσης. Αυτή η μελέτη παρείχε χρήσιμες πληροφορίες σε επαγγελματίες και ακαδημαϊκούς που ενδιαφέρονται να προσδιορίσουν τους καθοριστικούς παράγοντες αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Με βάση τις προηγούμενες έρευνες μπορούμε να διατυπώσουμε ότι προκύπτει η παρακάτω υπόθεση:

Μηδενική υπόθεση H_{40} : Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται θετικά με την σχέση που υπάρχει μεταξύ του εσωτερικού ελεγκτή και του εξωτερικού

Εναλλακτική υπόθεση H_4 : Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται θετικά με την σχέση που υπάρχει μεταξύ του εσωτερικού ελεγκτή και του εξωτερικού.

Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία Έρευνας

4.1 Εισαγωγή Έρευνας

Στο κεφάλαιο αυτό της έρευνας παρουσιάζετε το εμπειρικό κομμάτι, συγκεκριμένα καθορίζονται η εξαρτημένη μεταβλητή που είναι η Αποτελεσματικότητα του Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και οι ανεξάρτητες μεταβλητές οι οποίες είναι οι Ικανότητες του Εσωτερικού Ελεγκτή, η στήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση, η συμμόρφωση με τα Πρότυπα και η σχέση των Εξωτερικών Ελεγκτών με τους Εσωτερικούς Ελεγκτές. Σκοπός της έρευνας αυτής είναι να αξιολογηθεί η σχέση της

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου με τις ανεξάρτητες μεταβλητές.

4.2 Πληθυσμός- Δείγμα Έρευνας

Καθώς ο εσωτερικός έλεγχος είναι γνωστό ότι εφαρμόζεται υποχρεωτικά σε επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, το ερωτηματολόγιο στάλθηκαν μέσω ηλεκτρονικής αποστολής σε Εισηγμένες Επιχειρήσεις συνεπώς το δείγμα της έρευνας είναι εργαζόμενοι αυτών.

4.3 Ερωτηματολόγιο Έρευνας

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας αποτελείται από 26 ερωτήσεις κλειστού τύπου που χωρίζεται σε πέντε (5) βασικά μέρη, όπου ο ερωτώμενος καλείται να απαντήσει με βάση την πενταβάθμια κλίμακα Likert. Αρχικά το πρώτο μέρος, το οποίο τιτλοφορείται δημογραφικά αποτελείται από πέντε ερωτήσεις (1-5). Η 1^η ερώτηση εξετάζει την ηλικία των ερωτηθέντων. Η 2^η το φύλο των ερωτηθέντων. Η 3^η την εκπαίδευση του δείγματος, η 4^η την επαγγελματική κατάσταση του ερευνητικού δείγματος και τέλος η 5^η τα έτη της εργασιακής τους εμπειρίας.

Στη συνέχεια, το δεύτερο μέρος εξετάζει την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και αποτελείται από τέσσερις ερωτήσεις (6-9) κλειστού τύπου. Η 6^η ερώτηση εξετάζει πόσο σε τι βαθμό ο εσωτερικός έλεγχος έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια και η 7^η ερώτηση σε τι βαθμό ο εσωτερικός έλεγχος βοηθάει στην εκπλήρωση των οικονομικών στόχων της εκάστοτε επιχείρησης. Με την 8^η ερώτηση εξετάζεται πόσο επηρεάζεται η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου από την από την σχέση του εσωτερικού ελεγκτή με την Ανώτατη Διοίκηση και με την 9^η ερώτηση σε τι βαθμό οι εσωτερικοί ελεγκτές παρακολουθούν και ελέγχουν την ακεραιότητα των οικονομικών αναφορών.

Ακολουθεί το τρίτο μέρος που αποτελείται από τέσσερις ερωτήσεις (10-13) και εξετάζεται η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι ικανότητες του εσωτερικού ελεγκτή. Η 10^η ερώτηση ερευνά αν οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

απαραίτητη εκπαίδευση και η 11^η αν διαθέτουν την απαραίτητη ελεγκτική εμπειρία. Με την 12^η ερώτηση εξετάζεται αν οι εσωτερικοί ελεγκτές παρακολουθούν σεμινάρια εσωτερικού ελέγχου και με την 13^η αν οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι κάτοχοι πιστοποιήσεων.

Στην συνέχεια το τέταρτο μέρος περιλαμβάνει πέντε ερωτήσεις (14-18) και διερευνά την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και την στήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση. Η 14^η ερώτηση εξετάζει τον βαθμό που η Ανώτατη Διοίκηση παρέχει στους εσωτερικούς ελεγκτές την υποστήριξη που περιμένουν, η 15^η ερώτηση τον βαθμό που η Ανώτατη Διοίκηση προσφέρει στο τμήμα εσωτερικού ελέγχου επαρκή προϋπολογισμό δεδομένου του όγκου των ελεγκτικών εργασιών και η 16^η ερώτηση κατά πόσο η Ανώτατη Διοίκηση παρέχει επαρκή υποστήριξη και ενθάρρυνση για την κατάρτιση και την ανάπτυξη του προσωπικού εσωτερικού ελέγχου. Η 17^η ερώτηση αναλύει τον βαθμό στον οποίο η Ανώτατη Διοίκηση εφαρμόζει τις συστάσεις του εσωτερικού ελέγχου και τέλος η 18^η ερώτηση τον βαθμό που η Ανώτατη Διοίκηση συμβάλλει στην προώθηση αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου.

Το πέμπτο μέρος αποτελείται από τέσσερις ερωτήσεις (19-22) και εξετάζει την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και την συμμόρφωση με τα Πρότυπα (ISPPIA). Στην 19^η ερώτηση διερευνάται ο βαθμός όπου προσωπικό του εσωτερικού ελέγχου είναι απαλλαγμένο από οποιαδήποτε παρέμβαση στην εκπλήρωση των επαγγελματικών υποχρεώσεων και στην 20^η ερώτηση ο βαθμός που το προσωπικό ελέγχου έχει ελεύθερη πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες του οργανισμού. Η 21^η ερώτηση μελετά κατά πόσο το προσωπικό εσωτερικού ελέγχου αποφεύγει την αξιολόγηση πράξεων για τις οποίες ήταν προηγουμένως υπεύθυνο και 22^η ερώτηση αν το προσωπικό εσωτερικού ελέγχου αρνείται την παροχή μη-ελεγκτικών υπηρεσιών στον πελάτη κατά τη διάρκεια της περιόδου ελέγχου.

Τέλος το έκτο μέρος του ερωτηματολογίου αποτελείται από τέσσερις ερωτήσεις (23-26) και μελετά την αποτελεσματικότητα εσωτερικού ελέγχου και τη σχέση των εξωτερικών ελεγκτών με τους εσωτερικούς ελεγκτές. Η 23^η ερώτηση αναλύει το βαθμό που οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι φιλικοί και υποστηρικτικοί απέναντι στους εσωτερικούς ελεγκτές και η 24^η αν οι εξωτερικοί ελεγκτές βασίζονται σε εργασίες

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

και εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου. Η 25^η ερώτηση αφορά κατά πόσο οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι πρόθυμοι να δώσουν στους εσωτερικούς ελεγκτές την ευκαιρία να εξηγήσουν τις ανησυχίες τους και τέλος η 26^η ερώτηση το βαθμό που οι εξωτερικοί ελεγκτές συζητούν τα σχέδιά τους με τον εσωτερικό έλεγχο.

4.4 Μεθοδολογία

Σε πρώτο στάδιο και οι 26 ερωτήσεις αναλύθηκαν με περιγραφική ανάλυση και στη συνέχεια έγινε ανάλυση παλινδρόμησης στις 21 ερωτήσεις, εκτός των πέντε πρώτων ερωτήσεων που αφορά τα δημογραφικά στοιχεία του δείγματος.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Κεφάλαιο 5: Αποτελέσματα Έρευνας

5.1 Αποτελέσματα Περιγραφικής Ανάλυσης

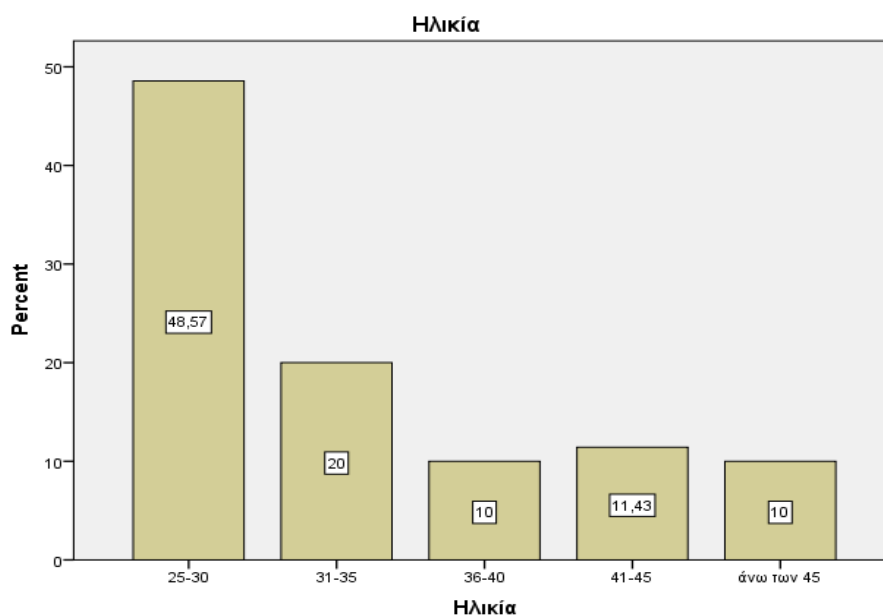
Το ερευνητικό δείγμα αποτελείται από 70 άτομα και παρακάτω απεικονίζονται σε μορφή πινάκων και διαγραμμάτων οι απαντήσεις τους. Στο πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου εξετάστηκαν τα δημογραφικά στοιχεία του δείγματος με τις ερωτήσεις 1 έως 5. Η 1^η ερώτηση εξετάζει την ηλικία των ερωτηθέντων και τα αποτελέσματα αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα.

Ηλικία				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 25-30	34	48,6	48,6	48,6
31-35	14	20,0	20,0	68,6
36-40	7	10,0	10,0	78,6
41-45	8	11,4	11,4	90,0
άνω των 45	7	10,0	10,0	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 1: Πίνακας συχνοτήτων για την ηλικία

Όπως φαίνεται και στον πίνακα από τα 70 άτομα το 48,6% το μεγαλύτερο ποσό του δείγματος είναι μεταξύ 25-30, το 20% είναι 31-35, το 11,4% 41-45, το 10% είναι 36-40 και τέλος πάλι το 10% του δείγματος είναι άνω των 45 ετών. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται και διαγραμματικά.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Εικόνα 1: Ραβδόγραμμα για την ηλικία

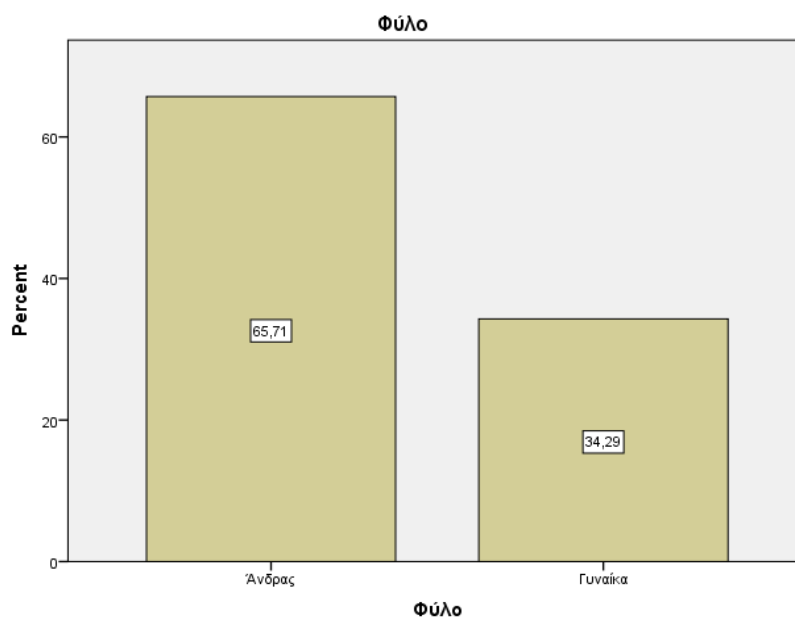
Στην 2^η ερώτηση εξετάζεται το φύλο των ερωτηθέντων. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Άνδρας	46	65,7	65,7	65,7
Valid Γυναίκα	24	34,3	34,3	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 2: Πίνακας συχνοτήτων για το φύλο

Σχετικά με το φύλο όπως φαίνεται και από τον πίνακα από τα 70 άτομα που απάντησαν συνολικά το 65,7% δηλαδή το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν άνδρες και το 34,3% ήταν γυναίκες. Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνονται και τα αποτελέσματα.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Εικόνα 2: Ραβδόγραμμα για το φύλο

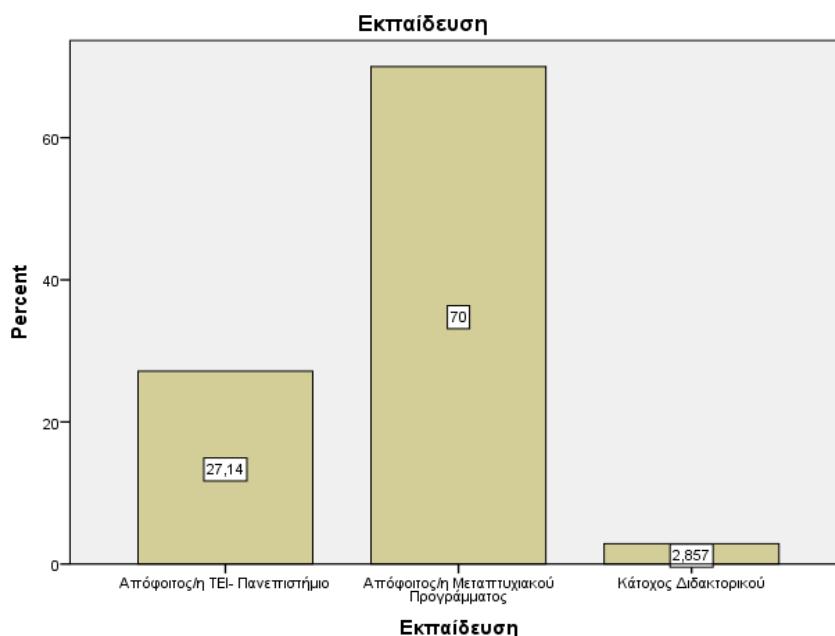
Στην 3^η ερώτηση εξετάζεται το επίπεδο της εκπαίδευσης του δείγματος. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Απόφοιτος/η ΤΕΙ-Πανεπιστήμιο	19	27,1	27,1	27,1
Απόφοιτος/η Μεταπτυχιακού Προγράμματος	49	70,0	70,0	97,1
Κάτοχος Διδακτορικού	2	2,9	2,9	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 3: Πίνακας συχνοτήτων για την εκπαίδευση

Από τα 70 άτομα του δείγματος το μεγαλύτερο ποσοστό της τάξεως του 70% είναι Απόφοιτοι Μεταπτυχιακού Προγράμματος, το 27,1% είναι Απόφοιτοι ΤΕΙ-Πανεπιστήμιο και μόλις το 2,9% είναι Κάτοχοι Διδακτορικού. Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνονται τα αποτελέσματα.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Εικόνα 3: Ραβδόγραμμα για την εκπαίδευση

Στην 4^η ερώτηση του ερωτηματολογίου εξετάζεται η επαγγελματική κατάσταση των ερωτηθέντων. Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα.

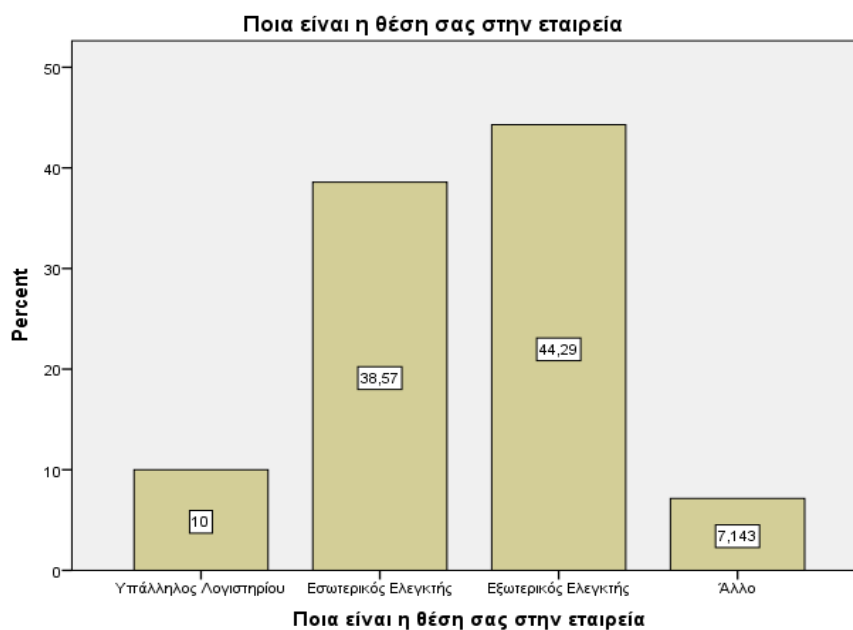
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Υπάλληλος Λογιστηρίου	7	10,0	10,0	10,0
Εσωτερικός Ελεγκτής	27	38,6	38,6	48,6
Valid Εξωτερικός Ελεγκτής	31	44,3	44,3	92,9
Άλλο	5	7,1	7,1	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 4: Πίνακας συχνοτήτων για το επάγγελμα

Όσον αφορά την επαγγελματική κατάσταση το 44,3% το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος είναι Εξωτερικοί Ελεγκτές, στη συνέχεια το 38,6% είναι Εσωτερικοί Ελεγκτές, 10% είναι Υπάλληλοι Λογιστηρίου και το 7,1% κατέχουν άλλη θέση στην

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

επιχείρηση. Στο διάγραμμα παρουσιάζονται τα παραπάνω αποτελέσματα.

Εικόνα 4: Ραβδόγραμμα για το επάγγελμα

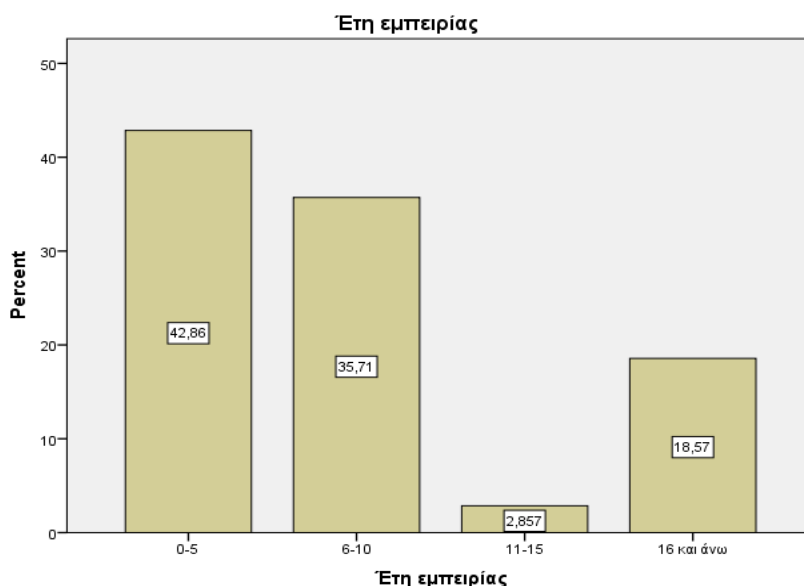
Στην 5^η ερώτηση εξετάζονται τα έτη εμπειρίας των ερωτηθέντων, τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Έτη εμπειρίας				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
0-5	30	42,9	42,9	42,9
6-10	25	35,7	35,7	78,6
Valid 11-15	2	2,9	2,9	81,4
16 και άνω	13	18,6	18,6	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 5: Πίνακας συχνότητας για τα έτη εμπειρίας

Όπως διακρίνεται από τον πίνακα από τα 70 άτομα του δείγματος το μεγαλύτερο ποσοστό το 42,9% έχουν προϋπηρεσία 0-5 έτη, το 35,7% έχουν 6-10 έτη, το 18,6% έχουν 16 και άνω και τέλος το 2,9% έχουν 11-15 έτη. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στη συνέχεια διαγραμματικά.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Εικόνα 5: Ραβδόγραμμα για τα έτη εμπειρίας

Στο δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου εξετάζεται η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και αποτελείται από τέσσερις ερωτήσεις (6-9). Η 6^η ερώτηση εξετάζει σε τι βαθμό ο εσωτερικός έλεγχος έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

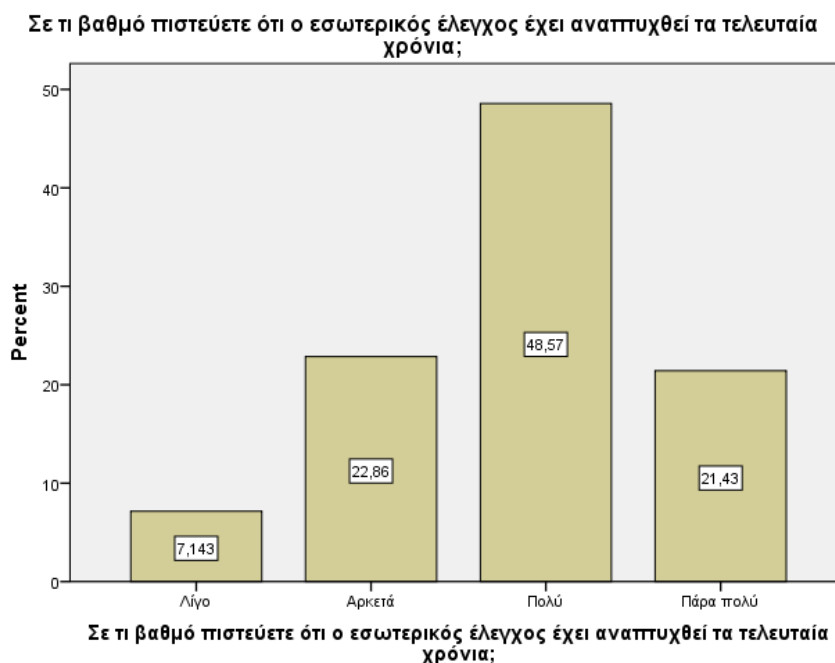
Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι ο εσωτερικός έλεγχος έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Λίγο	5	7,1	7,1	7,1
Αρκετά	16	22,9	22,9	30,0
Valid Πολύ	34	48,6	48,6	78,6
Πάρα πολύ	15	21,4	21,4	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 6: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 6

Σύμφωνα με τον πίνακα το 48,6% απάντησαν πως ο εσωτερικός έλεγχος έχει αναπτυχθεί «Πολύ» τα τελευταία χρόνια, το 22,9% «Αρκετά», το 21,4% «Πάρα πολύ» και τέλος το 7,1% «Λίγο». Παρακάτω τα αποτελέσματα απεικονίζονται και διαγραμματικά.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Εικόνα 6: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 6

Η 7^η ερώτηση εξετάζει κατά πόσο ο εσωτερικός έλεγχος είναι απαραίτητος για την επίτευξη των εταιρικών οικονομικών στόχων και παρακάτω απεικονίζονται σε πίνακα τα αποτελέσματα.

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι ο εσωτερικός έλεγχος είναι απαραίτητος για την επίτευξη των εταιρικών οικονομικών στόχων;

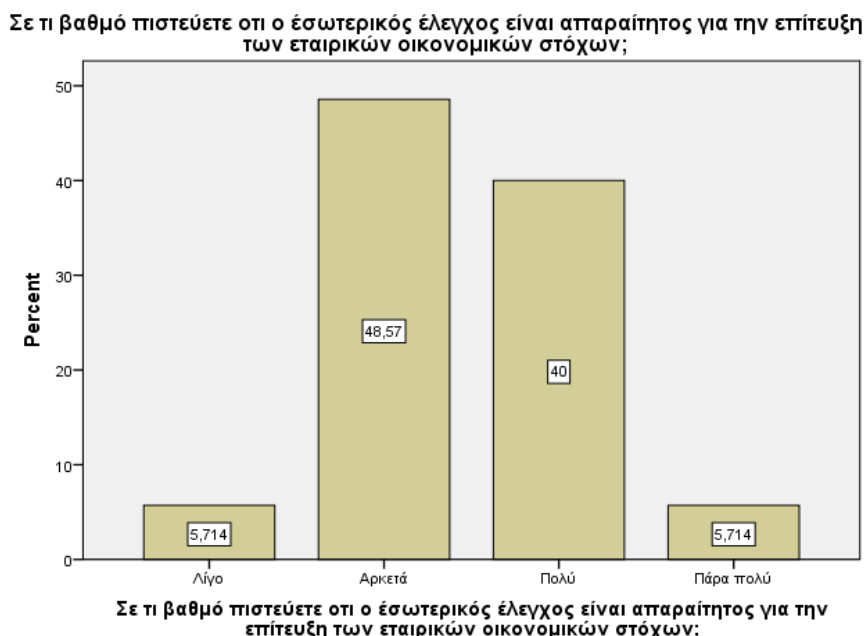
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Λίγο	4	5,7	5,7	5,7
Αρκετά	34	48,6	48,6	54,3
Valid Πολύ	28	40,0	40,0	94,3
Πάρα πολύ	4	5,7	5,7	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 7: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 7

Όπως φαίνεται το 48,6% των ερωτηθέντων απάντησαν «Αρκετά» στο αν συμβάλει ο εσωτερικός έλεγχος στην επίτευξη των στόχων, το 40% «Πολύ» και το 5,7% απάντησαν «Πάρα πολύ» και παράλληλα το ίδιο ποσοστό του δείγματος απάντησαν

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

«Λίγο». Στο διάγραμμα παρουσιάζονται τα παραπάνω αποτελέσματα.

Εικόνα 7: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 7

Με την 8η ερώτηση εξετάζεται σε τι βαθμό η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου επηρεάζεται από την σχέση του εσωτερικού ελεγκτή με την Ανώτατη Διοίκηση. Τα αποτελέσματα αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα.

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου επηρεάζεται από την σχέση του εσωτερικού ελεγκτή με την Ανώτατη Διοίκηση;

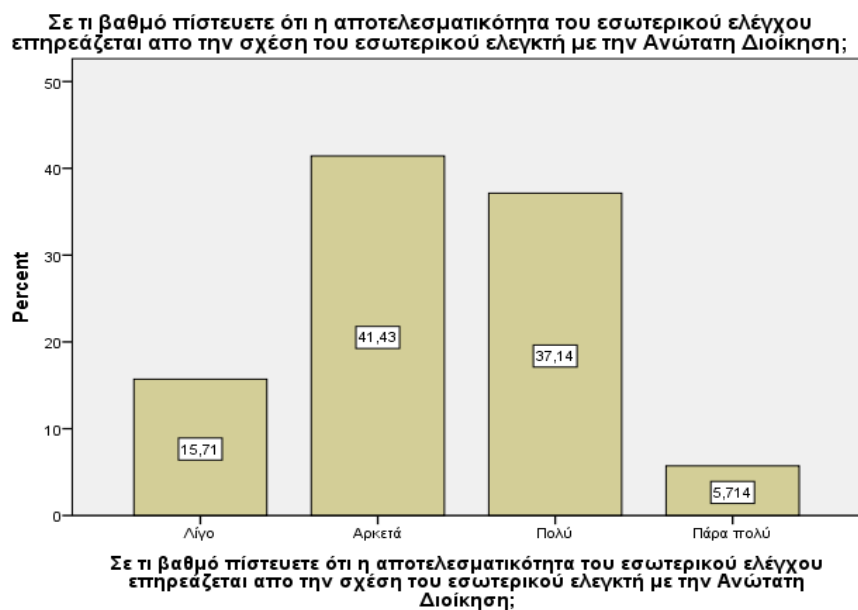
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Λίγο	11	15,7	15,7	15,7
Αρκετά	29	41,4	41,4	57,1
Valid Πολύ	26	37,1	37,1	94,3
Πάρα πολύ	4	5,7	5,7	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 8: Πίνακας συχνότητων για ερώτηση 8

Σύμφωνα με τον πίνακα το 41,4% απάντησαν «Αρκετά» στο ερώτημα αν η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου επηρεάζεται από την σχέση του

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

εσωτερικού ελεγκτή με την Ανώτατη Διοίκηση, το 37,1% «Πολύ» το 15,7% «Λίγο» και τέλος το 5,7% «Πάρα πολύ». Στο κάτωθι διάγραμμα φαίνονται τα αποτελέσματα που αναφέραμε.

Εικόνα 8: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 8

Στην 9η ερώτηση ελέγχεται σε τι βαθμό οι εσωτερικοί ελεγκτές ελέγχουν την ακεραιότητα των οικονομικών αναφορών. Παρακάτω φαίνονται τα αποτελέσματα στον πίνακα.

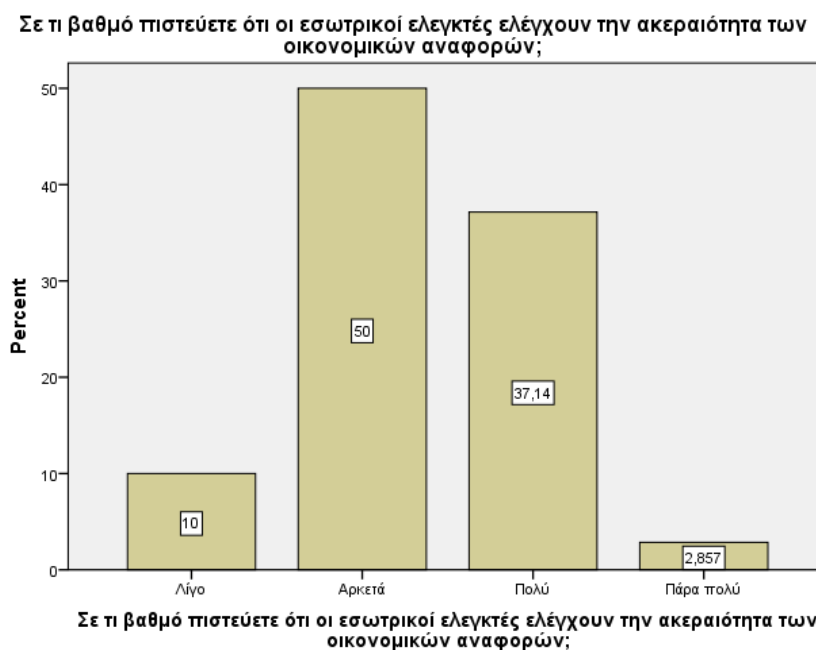
Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές ελέγχουν την ακεραιότητα των οικονομικών αναφορών;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Λίγο	7	10,0	10,0	10,0
Αρκετά	35	50,0	50,0	60,0
Valid Πολύ	26	37,1	37,1	97,1
Πάρα πολύ	2	2,9	2,9	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 9: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 9

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Όπως είδαμε και στον πίνακα το 50% των ερωτηθέντων, δηλαδή το μισό δείγμα πιστεύουν πως το οι εσωτερικοί ελεγκτές ελέγχουν την ακεραιότητα των οικονομικών αναφορών «Αρκετά», το 37,1 % «Πολύ», το 10% «Λίγο» και το 2,9% «Πάρα πολύ». Στο παρακάτω διάγραμμα απεικονίζονται τα παραπάνω αποτελέσματα.

Εικόνα 9: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 9

Στο τρίτο μέρος διερευνάται η σχέση της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου και των ικανοτήτων που έχουν οι εσωτερικοί ελεγκτές. Η κατηγορία αυτή αποτελείται από τέσσερις ερωτήσεις (10-13). Η 10η ερώτηση εξετάζει σε τι βαθμό οι ερωτηθέντες πιστεύουν πως οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την απαραίτητη εκπαίδευση. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την απαραίτητη εκπαίδευση;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	1	1,4	1,4	1,4
Λίγο	6	8,6	8,6	10,0
Αρκετά	22	31,4	31,4	41,4
Πολύ	36	51,4	51,4	92,9

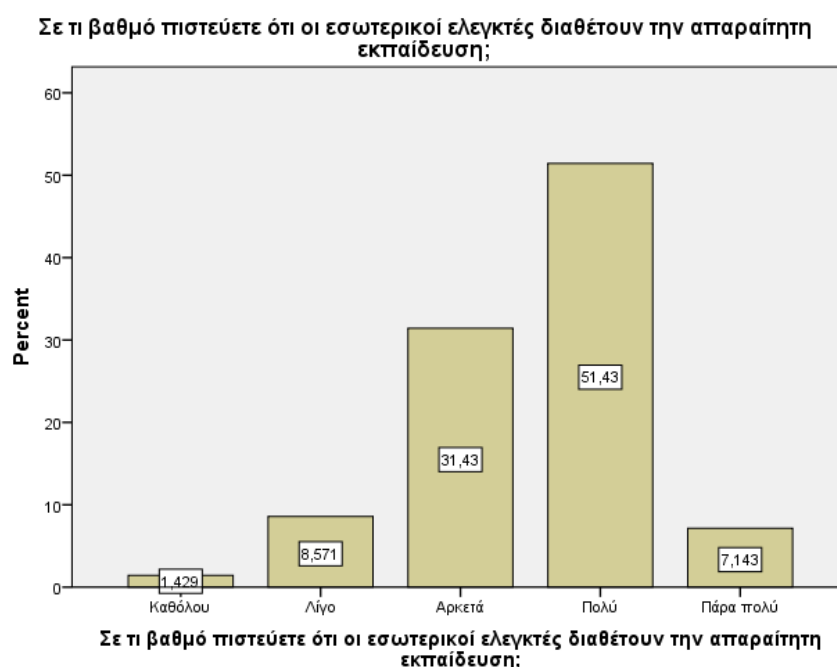
Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Πάρα πολύ	5	7,1	7,1	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 10: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 10

Το 51,4% του ερευνητικού δείγματος απάντησε «Πολύ» στην ερώτηση κατά πόσο οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την απαραίτητη εκπαίδευση, το 31,4% απάντησαν «Αρκετά», το 8,6% «Λίγο», το 7,1% «Πάρα πολύ» και τέλος το 1,4% «Καθόλου».

Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνονται τα ποσοστιαία αποτελέσματα που αναφέραμε.

Εικόνα 10: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 10

Στην 11η ερώτηση εξετάζεται εάν οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την απαραίτητη ελεγκτική εμπειρία. Στον πίνακα παρουσιάζονται οι απαντήσεις των ερωτηθέντων.

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την απαραίτητη ελεγκτική εμπειρία;

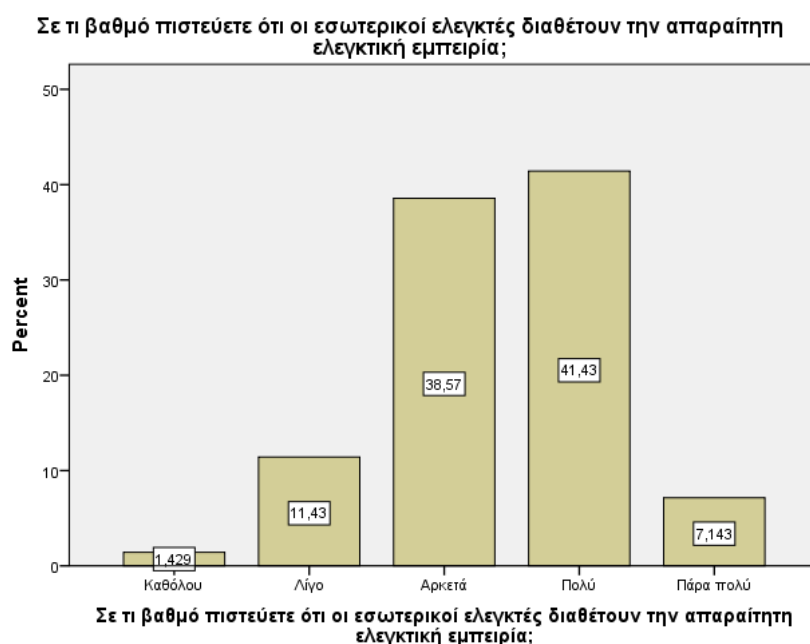
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	1	1,4	1,4	1,4
Valid Λίγο	8	11,4	11,4	12,9
Αρκετά	27	38,6	38,6	51,4

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Πολύ	29	41,4	41,4	92,9
Πάρα πολύ	5	7,1	7,1	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 11: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 11

Σύμφωνα με τον πίνακα το 41,4% του δείγματος απάντησαν «Πολύ» στην ερώτηση σε τι βαθμό οι εσωτερικοί ελεγκτές πως διαθέτουν την απαραίτητη ελεγκτική εμπειρία, με μικρή διαφορά το 38,6% απάντησαν «Αρκετά», το 11,4% απάντησαν «Λίγο», το 7,1% του δείγματος απάντησαν «Πάρα πολύ» και μόλις το 1,4% «Καθόλου». Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται και διαγραμματικά στη συνέχεια.

Εικόνα 11: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 11

Με την 12η ερώτηση οι ερωτηθέντες απάντησαν εάν οι εσωτερικοί ελεγκτές παρακολουθούν σεμινάρια εσωτερικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα.

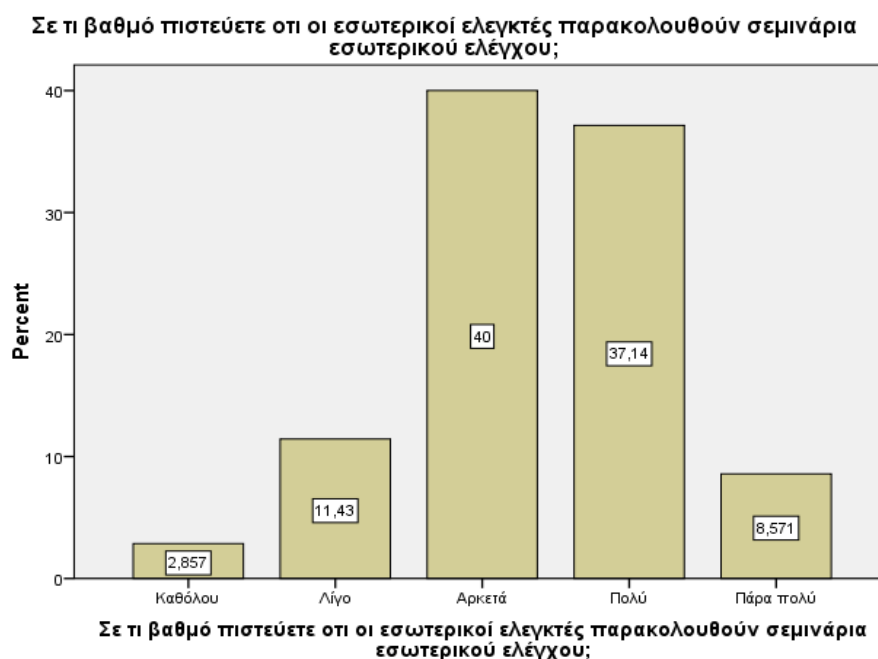
Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές παρακολουθούν σεμινάρια εσωτερικού ελέγχου;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	2	2,9	2,9	2,9
Λίγο	8	11,4	11,4	14,3
Αρκετά	28	40,0	40,0	54,3
Πολύ	26	37,1	37,1	91,4
Πάρα πολύ	6	8,6	8,6	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 12: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 12

Το μεγαλύτερο ποσοστό από τα 70 άτομα του δείγματος το 40% απάντησαν «Αρκετά», το 37,1% «Πολύ», το 11,4% «Λίγο», το 8,6% «Πάρα πολύ» και το 2,9% του δείγματος απάντησαν «Καθόλου». Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα παραπάνω αποτελέσματα.

Εικόνα 12: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 12

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Με την 13η ερώτηση, την τελευταία του τρίτου μέρους, το δείγμα των ερωτηθέντων κλήθηκε να απαντήσει στο εάν οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι κάτοχοι μίας ή περισσότερων πιστοποιήσεων. Τα αποτελέσματα της ερώτησης αυτής παρουσιάζονται παρακάτω στον πίνακα.

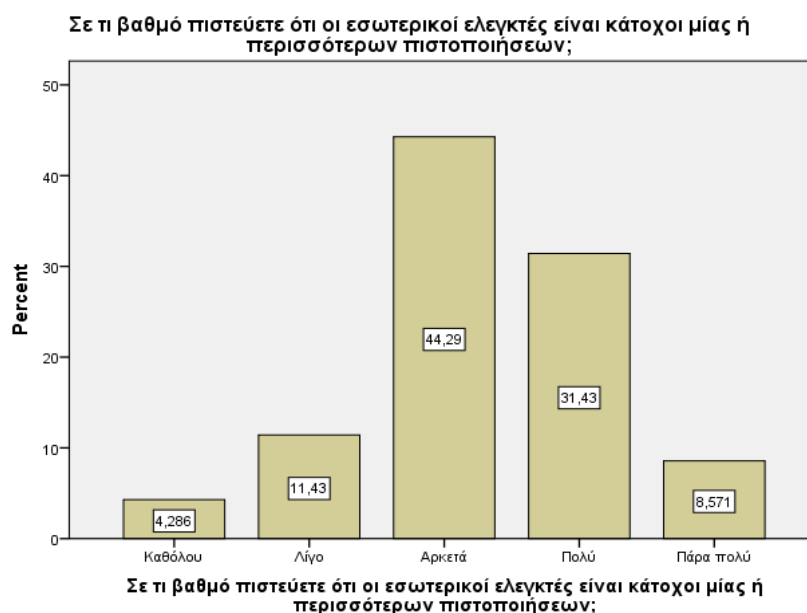
Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι κάτοχοι μίας ή περισσότερων πιστοποιήσεων;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	3	4,3	4,3	4,3
Λίγο	8	11,4	11,4	15,7
Αρκετά	31	44,3	44,3	60,0
Πολύ	22	31,4	31,4	91,4
Πάρα πολύ	6	8,6	8,6	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 13: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 13

Με βάση τις απαντήσεις από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται πως το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος το 44,3% των ερωτηθέντων, απάντησαν «Αρκετά» στην ερώτηση εάν οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι κάτοχοι μίας ή περισσότερων πιστοποιήσεων, το 31,4% «Πολύ», το 11,4% «Λίγο», το 8,6% «Πάρα πολύ» και τέλος το 4,3% «Καθόλου». Στο διάγραμμα παρακάτω φαίνονται τα αποτελέσματα που μόλις αναφέραμε.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Εικόνα 13: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 13

Στο τέταρτο μέρος του ερωτηματολογίου εξετάζεται με τις πέντε ερωτήσεις (14-18) η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και η υποστήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση. Με την 14η ερώτηση συγκεκριμένα διερευνάται εάν η Ανώτατη Διοίκηση παρέχει στους εσωτερικούς ελεγκτές την υποστήριξη που περιμένουν. Με τον παρακάτω πίνακα φαίνονται τα αποτελέσματα από τις απαντήσεις των 70 ερωτηθέντων.

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι η Ανώτατη Διοίκηση παρέχει στους εσωτερικούς ελεγκτές την υποστήριξη που περιμένουν;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	4	5,7	5,7	5,7
Λίγο	18	25,7	25,7	31,4
Αρκετά	26	37,1	37,1	68,6
Πολύ	18	25,7	25,7	94,3
Πάρα πολύ	4	5,7	5,7	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 14: Πίνακας συχνότητας για ερώτηση 14

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Όπως φαίνεται από τον πίνακα το 37,1%, απάντησαν «Αρκετά» στην ερώτηση ένα η Ανώτατη Διοίκηση παρέχει στους εσωτερικούς ελεγκτές την υποστήριξη που περιμένουν, το 25,7% απάντησαν «Πολύ» παράλληλα όμως το 25,7% απάντησαν «Λίγο», το 5,7% απάντησαν «Πάρα πολύ» και πάλι σε ίσο ποσοστό το δείγμα των ερωτηθέντων απάντησαν «Καθόλου». Στο διάγραμμα φαίνονται τα αποτελέσματα.

Εικόνα 14: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 14

Στην 15η ερώτηση εξετάζεται σε ποιο βαθμό η Ανώτατη Διοίκηση προσφέρει στο τμήμα εσωτερικού ελέγχου επαρκή προϋπολογισμό δεδομένου του όγκου των ελεγκτικών εργασιών. Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα ως εξής:

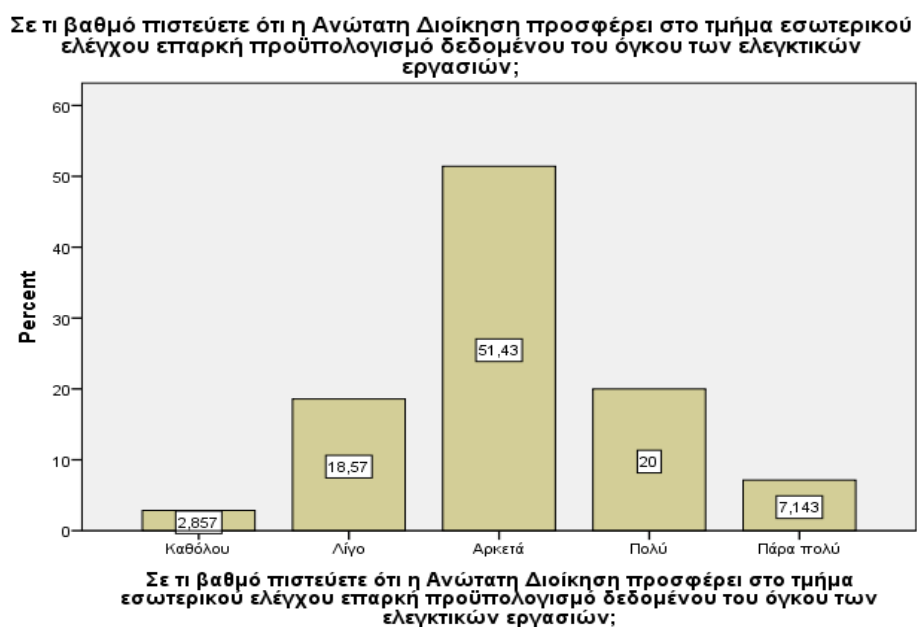
Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι η Ανώτατη Διοίκηση προσφέρει στο τμήμα εσωτερικού ελέγχου επαρκή προϋπολογισμό δεδομένου του όγκου των ελεγκτικών εργασιών;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	2	2,9	2,9	2,9
Λίγο	13	18,6	18,6	21,4
Αρκετά	36	51,4	51,4	72,9
Πολύ	14	20,0	20,0	92,9
Πάρα πολύ	5	7,1	7,1	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Πίνακας 15: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 15

Περισσότερους από τους μισούς ερωτηθέντες το 51,4% απάντησαν «Αρκετά» στην ερώτηση εάν η Ανώτατη Διοίκηση προσφέρει στο τμήμα εσωτερικού ελέγχου επαρκή προϋπολογισμό δεδομένου του όγκου των ελεγκτικών εργασιών, το 20% «Πολύ», το 18,60% «Λίγο», το 7,1% «Πάρα πολύ» και τέλος το 2,9% «Καθόλου». Στη συνέχεια απεικονίζονται τα αποτελέσματα και διαγραμματικά.

Εικόνα 15: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 15

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Με την 16η ερώτηση του δείγματος διερευνάται εάν η Ανώτατη Διοίκηση παρέχει επαρκή υποστήριξη και ενθάρρυνση για την κατάρτιση και την ανάπτυξη του προσωπικού εσωτερικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα

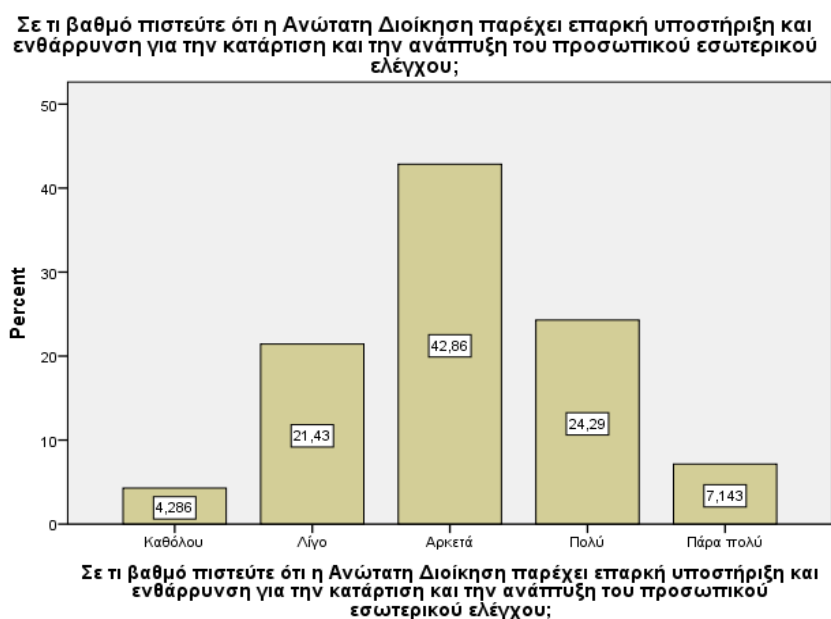
Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι η Ανώτατη Διοίκηση παρέχει επαρκή υποστήριξη και ενθάρρυνση για την κατάρτιση και την ανάπτυξη του προσωπικού εσωτερικού ελέγχου;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	3	4,3	4,3	4,3
Λίγο	15	21,4	21,4	25,7
Αρκετά	30	42,9	42,9	68,6
Πολύ	17	24,3	24,3	92,9
Πάρα πολύ	5	7,1	7,1	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 16: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 16

Το 42,9% των ερωτηθέντων του δείγματος απάντησαν «Αρκετά», το 24,3% απάντησαν «Πολύ», το 21,4% απάντησαν «Λίγο», το 7,1% απάντησαν «Πάρα πολύ» και το 4,3% απάντησαν «Καθόλου». Στο διάγραμμα που ακολουθεί φαίνονται τα παραπάνω αποτελέσματα.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Εικόνα 16: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 16

Η 17η ερώτηση εξετάσει σε τι βαθμό η Ανώτατη Διοίκηση εφαρμόζει τις συστάσεις του εσωτερικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα της ερώτησης αυτής φαίνονται στον παρακάτω πίνακα

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι η Ανώτατη Διοίκηση εφαρμόζει τις συστάσεις του εσωτερικού ελέγχου;

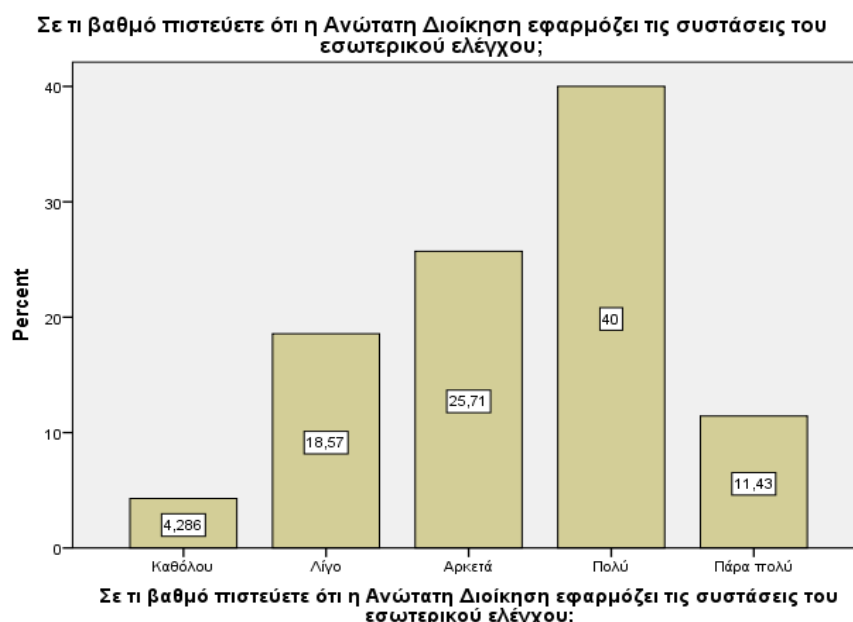
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	3	4,3	4,3	4,3
Λίγο	13	18,6	18,6	22,9
Αρκετά	18	25,7	25,7	48,6
Πολύ	28	40,0	40,0	88,6
Πάρα πολύ	8	11,4	11,4	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 17: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 17

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων της τάξεως του 40% απάντησαν «Πολύ», το 25,7% απάντησαν «Αρκετά», το 18,6% απάντησαν «Λίγο», το 11,4% «Πάρα πολύ» και μόλις το 4,3% απάντησαν «Καθόλου». Πιο κάτω

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

φαίνονται διαγραμματικά τα αποτελέσματα.

Εικόνα 17: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 17

Με την 18η ερώτηση που είναι η τελευταία του τέταρτο μέρους, το δείγμα των ερωτηθέντων κλήθηκε να απαντήσει εάν η Ανώτατη Διοίκηση συμβάλλει στην προώθηση αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι η Ανώτατη Διοίκηση συμβάλλει στην προώθηση αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	5	7,1	7,1	7,1
Λίγο	12	17,1	17,1	24,3
Αρκετά	26	37,1	37,1	61,4
Πολύ	24	34,3	34,3	95,7
Πάρα πολύ	3	4,3	4,3	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 18: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 18

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Με βάση τις απαντήσεις των ερωτηθέντων το 37,1% του δείγματος απάντησαν «Αρκετά» στο ερώτημα εάν η Ανώτατη Διοίκηση συμβάλλει στην προώθηση αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου, το 34,3% «Πολύ», το 17,1% «Λίγο», το 7,1% «Καθόλου» και το 4,3% « Πάρα πολύ». Τα αποτελέσματα αυτά φαίνονται και διαγραμματικά παρακάτω.

Εικόνα 18: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 18

Στο πέμπτο μέρος εξετάζεται η σχέση της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου και της συμμόρφωσης με τα Πρότυπα. Η κατηγορία αυτή αποτελείται από τέσσερις ερωτήσεις (19-21). Η 19η ερώτηση διερευνά κατά πόσο το προσωπικό του εσωτερικού ελέγχου είναι απαλλαγμένο από οποιαδήποτε παρέμβαση στην εκπλήρωση των επαγγελματικών υποχρεώσεων και καθηκόντων του. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι το προσωπικό του εσωτερικού ελέγχου είναι απαλλαγμένο από οποιαδήποτε παρέμβαση στην εκπλήρωση των επαγγελματικών υποχρεώσεων και καθηκόντων του;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	3	4,3	4,3	4,3
Λίγο	9	12,9	12,9	17,1
Αρκετά	22	31,4	31,4	48,6
Πολύ	35	50,0	50,0	98,6
Πάρα πολύ	1	1,4	1,4	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 19: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 19

Οι μισοί ερωτηθέντες του δείγματος δηλαδή το 50% απάντησαν «Πολύ» στο ερώτημα εάν το προσωπικό του εσωτερικού ελέγχου είναι απαλλαγμένο από οποιαδήποτε παρέμβαση στην εκπλήρωση των επαγγελματικών υποχρεώσεων και καθηκόντων του, το 31,4% απάντησαν «Αρκετά», το 12,9% απάντησαν «Λίγο», το 4,3% απάντησαν «Καθόλου» και τέλος το 1,4% απάντησαν «Πάρα πολύ». Ακολουθεί διάγραμμα με τα παραπάνω αποτελέσματα.

Εικόνα 19: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 19

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

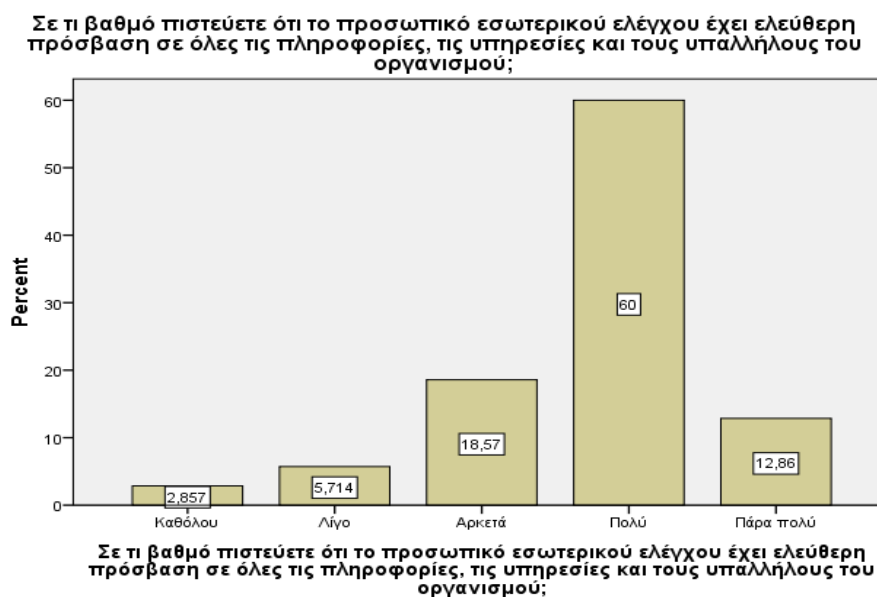
Στην 20η ερώτηση εξετάζεται σε τι ποσοστό οι ερωτηθέντες του δείγματος πιστεύουν ότι το προσωπικό εσωτερικού ελέγχου έχει ελεύθερη πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες, τις υπηρεσίες και τους υπαλλήλους του οργανισμού. Τα αποτελέσματα παρατίθενται πιο κάτω σε πίνακα.

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι το προσωπικό εσωτερικού ελέγχου έχει ελεύθερη πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες, τις υπηρεσίες και τους υπαλλήλους του οργανισμού;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	2	2,9	2,9	2,9
Λίγο	4	5,7	5,7	8,6
Αρκετά	13	18,6	18,6	27,1
Πολύ	42	60,0	60,0	87,1
Πάρα πολύ	9	12,9	12,9	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 20: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 20

Η πλειοψηφία του δείγματος σε ποσοστό 60% απάντησαν «Πολύ», το 18,6% του δείγματος απάντησαν «Αρκετά», το 12,9% «Πάρα πολύ», το 5,7% «Λίγο» και το 2,9% «Καθόλου». Τα αποτελέσματα φαίνονται επίσης και στο παρακάτω διάγραμμα.

Εικόνα 20: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 20

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Στην 21η ερώτηση οι 70 ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν σε τι βαθμό το προσωπικό εσωτερικού ελέγχου αποφεύγει την αξιολόγηση συγκεκριμένων πράξεων για τις οποίες ήταν προηγουμένως υπεύθυνο. Τα αποτελέσματα των απαντήσεων φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι το προσωπικό εσωτερικού ελέγχου αποφεύγει την αξιολόγηση συγκεκριμένων πράξεων για τις οποίες ήταν προηγουμένως υπεύθυνο;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	2	2,9	2,9	2,9
Λίγο	19	27,1	27,1	30,0
Αρκετά	16	22,9	22,9	52,9
Πολύ	31	44,3	44,3	97,1
Πάρα πολύ	2	2,9	2,9	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 21: Πίνακας συχνότητων για ερώτηση 21

Το 44,3% του δείγματος απάντησαν «Πολύ», το 27,1% απάντησαν «Λίγο», το 22,9% απάντησαν «Αρκετά», το 2,9% «Πάρα πολύ» και επίσης το 2,9% «Καθόλου». Ακολουθεί και διάγραμμα παρακάτω.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Εικόνα 21: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 21

Με την 22η ερώτηση εξετάζεται κατά πόσο το προσωπικό εσωτερικού ελέγχου αρνείται την παροχή μη-ελεγκτικών υπηρεσιών στον πελάτη κατά τη διάρκεια της περιόδου ελέγχου. Τα αποτελέσματα απεικονίζονται παρακάτω στον πίνακα.

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι το προσωπικό εσωτερικού ελέγχου αρνείται την παροχή μη-ελεγκτικών υπηρεσιών στον πελάτη κατά τη διάρκεια της περιόδου ελέγχου;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	2	2,9	2,9	2,9
Λίγο	16	22,9	22,9	25,7
Αρκετά	35	50,0	50,0	75,7
Πολύ	12	17,1	17,1	92,9
Πάρα πολύ	5	7,1	7,1	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 22: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 22

Οι μισοί ερωτηθέντες του δείγματος δηλαδή το 50% απάντησαν «Αρκετά», το 22,9% «Λίγο», το 17,1% «Πολύ», το 7,1% «Πάρα πολύ» και το 2,9% «Καθόλου». Ακολουθεί το διάγραμμα των παραπάνω αποτελεσμάτων.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Εικόνα 22: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 22

Στο έκτο και τελευταίο μέρος του δείγματος εξετάζεται η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και η σχέση των εξωτερικών ελεγκτών με τους εσωτερικούς ελεγκτές. Με την 23η ερώτηση διερευνάται εάν οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι φιλικό και υποστηρικτικοί απέναντι στους εσωτερικούς ελεγκτές. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

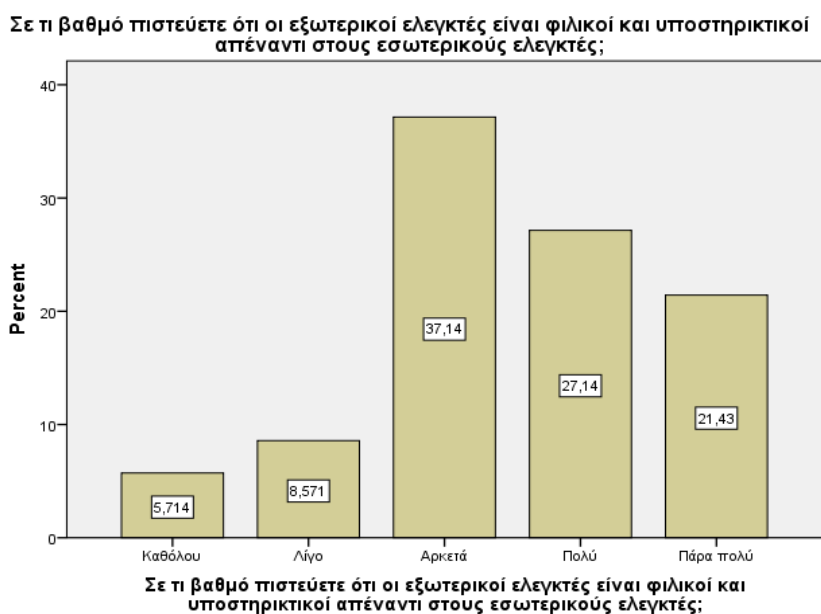
Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι φιλικό και υποστηρικτικοί απέναντι στους εσωτερικούς ελεγκτές;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	4	5,7	5,7	5,7
Λίγο	6	8,6	8,6	14,3
Αρκετά	26	37,1	37,1	51,4
Πολύ	19	27,1	27,1	78,6
Πάρα πολύ	15	21,4	21,4	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 23: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 23

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Το 37,1% του δείγματος απάντησαν «Αρκετά», το 27,1% « Πολύ», το 21,4% «Πάρα πολύ», το 8,6% «Λίγο» και το 5,7% «Καθόλου». Ακολουθούν τα αποτελέσματα και διαγραμματικά.

Εικόνα 23: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 23

Στην 24η ερώτηση το δείγμα των 70 ατόμων απάντησε σε τι βαθμό οι εξωτερικοί ελεγκτές βασίζονται σε εργασίες και εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα από την ερώτηση φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

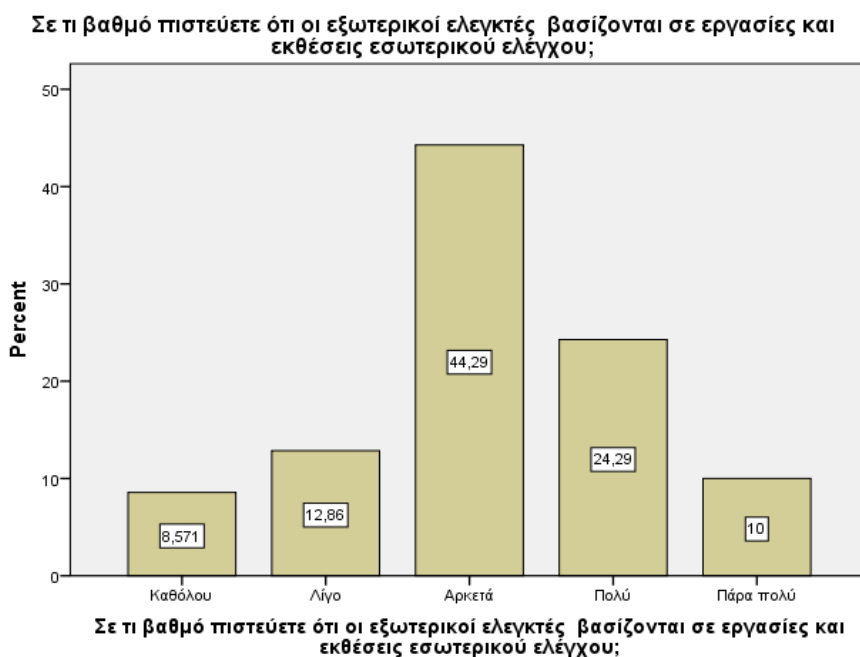
Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές βασίζονται σε εργασίες και εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	6	8,6	8,6	8,6
Λίγο	9	12,9	12,9	21,4
Αρκετά	31	44,3	44,3	65,7
Πολύ	17	24,3	24,3	90,0
Πάρα πολύ	7	10,0	10,0	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 24: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 24

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Το 44,3% των ερωτηθέντων απάντησαν «Αρκετά», το 24,3% απάντησαν «Πολύ», το 12,9% «Λίγο», το 10% «Πάρα πολύ» και το 8,6% «Καθόλου». Τα αποτελέσματα απεικονίζονται και διαγραμματικά παρακάτω.

Εικόνα 24: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 24

Με την 25η ερώτηση εξετάζεται σε τι βαθμό οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι πρόθυμοι να δώσουν στους εσωτερικούς ελεγκτές την ευκαιρία να εξηγήσουν τις ανησυχίες τους. Τα αποτελέσματα της ερώτησης εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα.

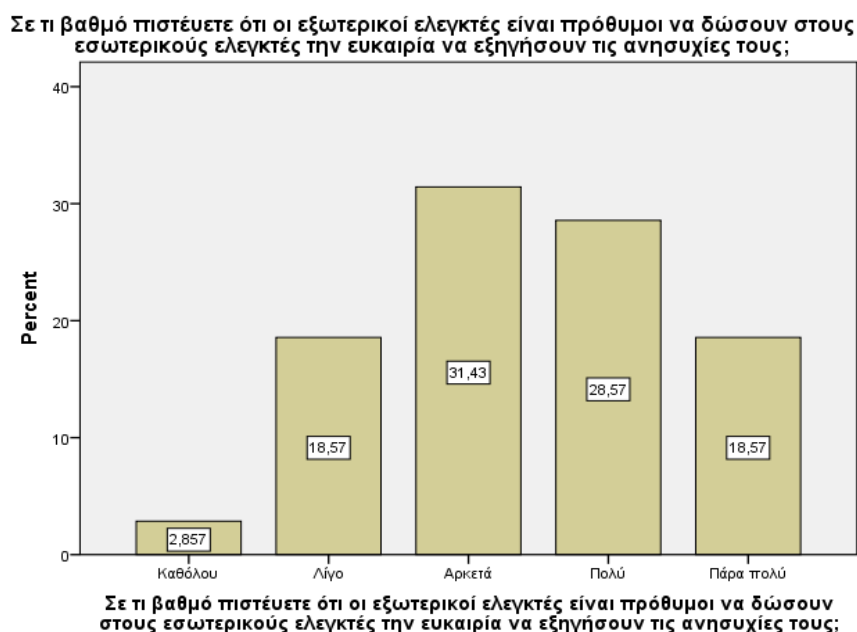
Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι πρόθυμοι να δώσουν στους εσωτερικούς ελεγκτές την ευκαιρία να εξηγήσουν τις ανησυχίες τους;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	2	2,9	2,9	2,9
Λίγο	13	18,6	18,6	21,4
Αρκετά	22	31,4	31,4	52,9
Πολύ	20	28,6	28,6	81,4
Πάρα πολύ	13	18,6	18,6	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Πίνακας 25: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 25

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Το 31,4% του δείγματος απάντησαν «Αρκετά», το 28,6% «Πολύ», το 18,6% «Λίγο» αλλά ταυτόχρονα το 18,6% απάντησαν «Πάρα πολύ» και τέλος το 2,9% απάντησαν «Καθόλου». Τα αποτελέσματα αυτά φαίνονται παρακάτω και διαγραμματικά.

Εικόνα 25: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 25

Τέλος η 26η ερώτηση ερευνά εάν οι εξωτερικοί ελεγκτές συζητούν τα σχέδιά τους με τον εσωτερικό έλεγχο. Οι απαντήσεις των 70 ερωτηθέντων απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα.

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι οι εξωτερικοί ελεγκτές συζητούν τα σχέδιά τους με τον εσωτερικό έλεγχο

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	9	12,9	12,9	12,9
Λίγο	33	47,1	47,1	60,0
Αρκετά	13	18,6	18,6	78,6
Πολύ	9	12,9	12,9	91,4
Πάρα πολύ	6	8,6	8,6	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Πίνακας 26: Πίνακας συχνοτήτων για ερώτηση 26

Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος το 47,1% απάντησαν «Λίγο», το 18,6% «Αρκετά», το 12,9% «Πολύ» και επίσης στο ίδιο ποσοστό οι ερωτηθέντες απάντησαν «Καθόλου» και τέλος το 8,6% «Πάρα πολύ». Τα αποτελέσματα στη συνέχεια εμφανίζονται και διαγραμματικά.

Εικόνα 26: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 26

5.2 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Ανάλυσης Παλινδρόμησης

Προηγουμένως παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της έρευνας, με τη μορφή πινάκων και διαγραμμάτων, όπως αυτά προέκυψαν από την περιγραφική ανάλυση. Ωστόσο θεωρώντας όλες τις μεταβλητές συνεχείς, η έρευνα ολοκληρώνεται με την ανάλυση της με το μοντέλο της γραμμικής πολλαπλής παλινδρόμησης, με εξαρτημένη μεταβλητή την «Αποτελεσματικότητα Εσωτερικού Ελέγχου» (Y1:ερωτήσεις 6-9) και ανεξάρτητες τις παρακάτω μεταβλητές «Ικανότητες Εσωτερικών Ελεγκτών» (X1: ερωτήσεις 10-13), «Υποστήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση» (X2: ερωτήσεις 14-18),

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

«Συμμόρφωση με τα Πρότυπα Ελέγχου» (X3:ερωτήσεις 19-22) και τέλος «Σχέση Εξωτερικών Ελεγκτών με Εσωτερικούς» (X4: ερωτήσεις 23-26). Εφόσον η σχέση μεταξύ των μεταβλητών X και Y είναι γραμμική, θα γίνει χρήση του θεωρητικού μοντέλου πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης με το οποίο εξετάζεται η επίδραση των ανεξάρτητων μεταβλητών στην εξαρτημένη (Creswell, 2016):

$$Y = b_0 + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3 + b_4 X_4 + e_i \quad (1)$$

Έστω ότι Y είναι η εξαρτημένη μεταβλητή, X₁, X₂, X₃, X₄ είναι οι ανεξάρτητες Μεταβλητές. Όπου b₁, b₂, b₃, b₄ είναι οι παράμετροι που σχετίζονται με τις ανεξάρτητες μεταβλητές και εκφράζουν ποσοτικά τη σχέση που υπάρχει με την εξαρτημένη μεταβλητή, είναι ουσιαστικά η μεταβολή της εξαρτημένης μεταβλητής, αν η ανεξάρτητη μεταβλητή μεταβληθεί κατά μία μονάδα, δεδομένου ότι οι υπόλοιπες παράμετροι παραμένουν σταθερές. Η παράμετρος b₀ είναι η τιμή της εξαρτημένης μεταβλητής Y, όταν οι μεταβλητές πρόβλεψης παίρνουν τιμή ίση με το μηδέν και η παράμετρος e_i είναι το σφάλμα πρόβλεψης (Creswell, 2016; Κατσής et al., 2010). Με βάση όσα προαναφέραμε το συγκεκριμένο μοντέλο παλινδρόμησης που θα αναλύσουμε είναι το εξής:

$$\text{Αποτελεσματικότητα εσωτερικού ελέγχου} = b_0 + b_1 * \text{Ικανότητες Εσωτερικών Ελεγκτών} + b_2 * \text{Υποστήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση} + b_3 * \text{Συμμόρφωση με τα Πρότυπα Ελέγχου} + b_4 * \text{Σχέση Εξωτερικών Ελεγκτών με Εσωτερικούς}$$

Αν η τιμή του συντελεστή παλινδρόμησης b είναι θετική, τότε σημαίνει πως όταν αυξάνεται κατά μία μονάδα κάθε ανεξάρτητη μεταβλητή μεταβάλλεται επίσης θετικά η μέση τιμή της εξαρτημένης μεταβλητής. Στην αντίθετη περίπτωση, όταν η τιμή του συντελεστή παλινδρόμησης b είναι αρνητική, τότε καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως όταν αυξάνεται κατά μία μονάδα κάθε ανεξάρτητη μεταβλητή μεταβάλλεται αρνητικά η μέση τιμή της εξαρτημένης μεταβλητής.

Με τον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 27) απεικονίζεται η σύνοψη του μοντέλου με R

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

$R^2 = 0.482$ και προσαρμοσμένο $R^2 = 0.451$. R^2 είναι ο συντελεστής προσδιορισμού, που δείχνει το ποσοστό της μεταβλητότητας της εξαρτημένης μεταβλητής από καθεμία από τις ανεξάρτητες μεταβλητές. Με βάση τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι το 48,2% της διακύμανσης της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου ερμηνεύεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, ενώ το υπόλοιπο 51,8% ερμηνεύεται από άλλους παράγοντες (Creswell, 2016; Κατσής et al., 2010).

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,695 ^a	,482	,451	,53620

a. Predictors: (Constant), Σχέση Εξωτερικών Ελεγκτών με Εσωτερικούς, Συμμόρφωση με τα Πρότυπα Ελέγχου, Υποστήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση, Ικανότητες Εσωτερικών Ελεγκτών

Πίνακας 27: Πίνακας Model Summary

Με τον πίνακα ANOVA ελέγχεται αν το μοντέλο πολλαπλής παλινδρόμησης είναι σημαντικά στατιστικό, δηλαδή αν τουλάχιστον ένα από τα b_1 , b_2 , b_3 και b_4 να είναι στατιστικά σημαντικά και να λαμβάνει τιμή διαφορετική του μηδενός.

Οι υποθέσεις που έχουμε είναι οι εξής: $H_0: b_1 = b_2 = b_3 = b_4 = 0$ και H_1 : τουλάχιστον ένα από τα b_1 , b_2 , b_3 και b_4 είναι διαφορετικό του μηδενός Αυτό φαίνεται από τη στήλη Sig, συνεπώς:

Αν η τιμή Sig < 0.05, απορρίπτεται η H_0 και αποδεχόμαστε την H_1

Αν η τιμή Sig > 0.05, αποδεχόμαστε την H_0

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	17,422	4	4,356	15,149	,000 ^b
	Residual	18,688	65	,288		
	Total	36,111	69			

a. Dependent Variable: Αποτελεσματικότητα Εσωτερικού Ελέγχου

b. Predictors: (Constant), Σχέση Εξωτερικών Ελεγκτών με Εσωτερικούς, Συμμόρφωση με τα Πρότυπα Ελέγχου, Υποστήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση, Ικανότητες Εσωτερικών Ελεγκτών

Πίνακας 28: Πίνακας ANOVA

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 28, το μοντέλο είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο σημαντικότητας 5%. Απορρίπτεται λοιπόν η H_0 ότι όλοι οι συντελεστές είναι 0, αφού $Sig = 0.000 < 0.05$). Με βάση αυτό καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η εξαρτημένη μεταβλητή της ερευνάς παρουσιάζει γραμμική σχέση με τουλάχιστον μία από τις ανεξάρτητες μεταβλητές b_1 , b_2 , b_3 και b_4 .

Στη συνέχεια ακολουθεί και ο πίνακας Coefficients, από τον οποίο μας ενδιαφέρει η τιμή B, που είναι όπως προαναφέραμε ο συντελεστής της παλινδρόμησης για κάθε ανεξάρτητη μεταβλητή, ουσιαστικά είναι η μεταβολή της μέσης τιμής της εξαρτημένης μεταβλητής όταν αυξάνεται κατά μία μονάδα κάθε μία από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δεδομένου ότι όλες οι άλλες παράμετροι παραμένουν σταθερές.

Coefficients ^a					
Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	1,334	,434		3,073	,003
1					
Iκανότητες Εσωτερικών Ελεγκτών	,796	,127	,757	6,290	,000
Υποστήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση	-,047	,107	-,052	-,434	,666
Συμμόρφωση με τα Πρότυπα Ελέγχου	-,132	,116	-,109	-1,138	,259
Σχέση Εξωτερικών Ελεγκτών με Εσωτερικούς	-,015	,081	-,017	-,179	,859

a. Dependent Variable: Αποτελεσματικότητα Εσωτερικού Ελέγχου

Με βάση τις τιμές των πινάκων t και sig θα γίνει και η αποδοχή ή απόρριψη των ερευνητικών μας υποθέσεων. Ο Πίνακας 29 παρουσιάζει ότι:

- Για την πρώτη ανεξάρτητη μεταβλητή «Iκανότητες Εσωτερικών Ελεγκτών» η

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

τιμή του $t_1 = 6.290$ και $\text{sig} = p\text{-τιμή} = 0.000 < 0.05$, άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση H_0 άρα ο συντελεστής b_1 είναι στατιστικά σημαντικός και η μεταβλητή «Ικανότητες Εσωτερικών Ελεγκτών» επηρεάζει σε σημαντικά στατιστικό βαθμό την «Αποτελεσματικότητα εσωτερικού ελέγχου».

- Για τη δεύτερη ανεξάρτητη μεταβλητή «Υποστήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση» η τιμή του $t_2 = -0.434$ και $\text{sig} = p\text{-τιμή} = 0.666 > 0.05$, αποδεχόμαστε τη μηδενική ή μηδενική υπόθεση H_0 άρα ο συντελεστής b_2 είναι μη στατιστικά σημαντικός και η μεταβλητή «Υποστήριξη από την Ανώτατη Διοίκηση» δεν επηρεάζει σε σημαντικά στατιστικό βαθμό την «Αποτελεσματικότητα εσωτερικού ελέγχου».
- Για την τρίτη ανεξάρτητη μεταβλητή «Συμμόρφωση με τα Πρότυπα Ελέγχου» η τιμή του $t_3 = -1.138$ και $\text{sig} = p\text{-τιμή} = 0.259 > 0.05$, αποδεχόμαστε τη μηδενική ή μηδενική υπόθεση H_0 άρα ο συντελεστής b_3 είναι μη στατιστικά σημαντικός και η μεταβλητή «Συμμόρφωση με τα Πρότυπα Ελέγχου» δεν επηρεάζει σημαντικά στατιστικό βαθμό την «Αποτελεσματικότητα εσωτερικού ελέγχου».
- Για την τέταρτη ανεξάρτητη μεταβλητή «Σχέση Εξωτερικών Ελεγκτών με Εσωτερικούς» η τιμή του $t_4 = -0.179$ και $\text{sig} = p\text{-τιμή} = 0.859 > 0.05$, αποδεχόμαστε τη μηδενική ή μηδενική υπόθεση H_0 άρα ο συντελεστής b_4 είναι μη στατιστικά σημαντικός και η μεταβλητή «Σχέση Εξωτερικών Ελεγκτών με Εσωτερικούς» δεν επηρεάζει την «Αποτελεσματικότητα εσωτερικού ελέγχου».

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα, Περιορισμοί και Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα

6.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο της εργασίας παρουσιάζονται τα βασικά και συνολικά συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα και την βιβλιογραφική ανασκόπηση. Τέλος στο έκτο κεφάλαιο παρατίθενται οι περιορισμοί που προέκυψαν κατά την εκπόνηση της διπλωματικής και κάποιες προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

6.2 Συμπεράσματα

Λαμβάνοντας υπόψη τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, γίνεται σαφές πως σε ένα διαρκές μεταβαλλόμενο και ασταθές επιχειρηματικό περιβάλλον, η ύπαρξη του εσωτερικού ελέγχου έχει μεγάλη σημασία τόσο για την αποτελεσματική λειτουργία όσο και για την ανάπτυξη μιας επιχειρηματικής οντότητας (Drogalas et al., 2011), ενισχύοντας και αλλάζοντας τη νοοτροπία της διοίκησής. Είναι δεδομένο πως κάθε οικονομική οντότητα πρέπει να επενδύει στον εσωτερικό έλεγχο με μοναδικό στόχο την οικονομική πρόοδο, την ανάπτυξη και νέες ευκαιρίες (Karagiorgos et al., 2011). Ποικίλες έρευνες, εξετάζουν από διαφορετική σκοπιά η καθεμία, το θέμα της αναγκαιότητας του εσωτερικού ελέγχου καταλήγοντας σε διαφορετικά συμπεράσματα βάσει των στοιχείων που αναλύουν. Βασικό συμπέρασμα είναι ότι ο εσωτερικός έλεγχος συνεισφέρει στην καλύτερη διαχείριση των κινδύνων, με αποτέλεσμα την αποφυγή των εταιριών σκανδάλων και τυχόν αποτυχίες του παρελθόντος.

Μέσα από την επισκόπηση ερευνών φαίνονται τα οφέλη που αποκομίζουν οι επιχειρήσεις εφαρμόζοντας τον μηχανισμό του εσωτερικού ελέγχου. Σύμφωνα με προγενέστερες έρευνες η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου συνδέεται άμεσα με τις ικανότητες των εσωτερικών ελεγκτών, την αντικειμενικότητα τους και

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

την συμμόρφωση τους με τα Πρότυπα Ελέγχου. Επιπρόσθετα είδαμε πως η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου επηρεάζεται από την υποστήριξη που παρέχεται στο τμήμα εσωτερικού ελέγχου τόσο από την Ανώτατη Διοίκηση όσο και από τους εξωτερικούς λογιστές.

Τα αποτελέσματα λοιπόν από την βιβλιογραφική ανασκόπηση παρουσίασαν ότι η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου επηρεάζεται και συνδέεται με τις ικανότητες του εσωτερικού ελεγκτή, την υποστήριξη από την Ανωτάτη Διοίκηση, την συμμόρφωση με τα Πρότυπα Έλεγχου.

Από την εμπειρική έρευνα λοιπόν εξήχθησαν σημαντικά συμπεράσματα. Οι συμμετέχοντες είχαν εργασιακή εμπειρία στον εσωτερικό έλεγχο και είχαν παρακολουθήσει σεμινάρια αναφορικά με τον έλεγχο. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εστιάσεις στους παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού έλεγχου. Οι 70 απαντήσεις του ερωτηματολογίου εξετάστηκαν και έγινε η ανάλυση τους μέσω του στατιστικού προγράμματος SPSS. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης με βάση το δείγμα που εξετάστηκε έδειξαν ότι επηρεάζεται σημαντικά μόνο από τις Ικανότητες των εσωτερικών ελεγκτών. Σε αντίθεση με τις άλλες μεταβλητές που δεν επηρεάζουν σημαντικά την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού έλεγχου.

Από την έρευνα συμπεράναμε ότι οι Ικανότητες των Εσωτερικών Ελεγκτών συμβάλουν σημαντικά και θετικά στην αποτελεσματικότητα του εσωτερικού έλεγχου. Αντίστοιχα ήταν και τα συμπεράσματα από προγενέστερες έρευνες. Η έρευνα των Mihret και Woldeyohannis (2008) έδειξε ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να έχουν συλλογικά την αναγκαία εκπαίδευση, επαγγελματικά προσόντα, εμπειρία και κατάρτιση. Επίσης οι Fanning και Piercey (2014), έδειξαν ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές απαιτούν καλές διαπροσωπικές δεξιότητες επικοινωνίας, πειθούς, συνεργασίας και κριτικής σκέψης για την αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Η υποστήριξη από την Ανωτάτη Διοίκηση σύμφωνα με την ερέυνα και τις απαντήσεις των 70 ερωτηθέντων δεν συμβάλει σημαντικά στην αποτελεσματικότητα του εσωτερικού έλεγχου. Αντίθετα με τα αποτελέσματα από προγενέστερες έρευνες όπως αυτή των Khaled και Hanefa (2016), έδειξαν ότι τα χαρακτηριστικά του εσωτερικού ελεγκτή έχουν θετική και ουσιαστική σχέση με την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και ότι η υποστήριξη της ανώτερης διοίκησης είναι πολύ σημαντική σε αυτή τη σχέση. Και η έρευνα των Lezn et al. (2017), είχε ως επίκεντρο τη μελέτη της σχέση μεταξύ του Επικεφαλής του εσωτερικού ελέγχου με την Ανώτατη Διοίκηση, και κατά πόσο αυτή συνδέεται με την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου. Τα ευρήματα δείχνουν ότι η αλληλεπίδραση μεταξύ του Επικεφαλής του εσωτερικού ελέγχου και της Ανώτατης Διοίκησης είναι βασικός καθοριστικός παράγοντας για την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της έρευνας, η συμμόρφωση με τα Πρότυπα δεν είναι στατιστικά σημαντική μεταβλητή και δεν επηρεάζει την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού έλεγχου. Αντιθέτως σε προγενέστερες έρευνες έχει βρεθεί ισχυρή σχέση μεταξύ της επιτροπής ελέγχου και της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου, με το επίπεδο αλληλεπίδρασης να είναι μεγαλύτερο όταν η επιτροπή ελέγχου αποτελούσε αποκλειστικά ανεξάρτητους διευθυντές.

Τέλος σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας δεν είναι επίσης στατιστικά σημαντική μεταβλητή και δεν επηρεάζει την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού έλεγχου, η σχέση των εσωτερικών ελεγκτών με τους εξωτερικούς ελεγκτές. Σε προγενέστερη έρευνα όμως, οι Abbott et. Al (2003), εστίασαν στην επίδραση της βοήθειας εσωτερικού ελέγχου στην επικαιρότητα του εξωτερικού ελέγχου μέσω της έκτασης της καθυστέρησης του εξωτερικού ελέγχου. Τα συμπεράσματά έδειξαν ότι η βοήθεια εσωτερικού ελέγχου μπορεί όχι μόνο να οδηγήσει σε εξοικονόμηση κόστους ελέγχου, αλλά και σε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα του ελέγχου.

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί πως από την εν λόγω έρευνα παρά τα συμπεράσματά που διεξήχθησαν, είναι σημαντικοί και οι περιορισμοί της. Ο πρώτος και βασικότερος περιορισμός είναι το μικρό χρονικό διάστημα διεξαγωγής της

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

έρευνας, ο δεύτερος περιορισμός ήταν το μικρό μέγεθος του δείγματος και τέλος σε τι βαθμό οι ερωτηθέντες απάντησαν στο ερωτηματολόγιο με την απολυτή προσοχή και σύνεση που αυτό απαιτούσε. Υπό το πρίσμα των παραπάνω περιορισμών ως μελλοντική έρευνα προτείνεται η διενέργεια εμπειρικής έρευνας με μεγαλύτερο χρονικό περιθώριο διεξαγωγής όπως επίσης και η χρήση της μεθόδου των συνεντεύξεων θα μπορούσαν να λάβουν περισσότερο αξιόπιστες και ειλικρινείς απαντήσεις και κατ επέκταση να εξαχθούν περισσότερα εξειδικευμένα αποτελέσματα.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Βιβλιογραφία

Ελληνική

1. Καζαντζής, Ι.Χ. (2006). *Ελεγκτική & Εσωτερικός Έλεγχος. Μια συστηματική προσέγγιση Εννοιών, Αρχών και Προτύπων*, εκδόσεις Business Plus A.E., Πειραιάς
2. Νεγκάκης, Χ. και Ταχυνάκης, Π. (2013). *Σύγχρονα Θέματα ελεγκτικής και εσωτερικού ελέγχου*, εκδόσεις Διπλογραφία, Αθήνα
3. Νεγκάκης, Χ. και Ταχυνάκης, Π. (2017:105). *Εσωτερικός Έλεγχος, Θεωρία και Εφαρμογές*, εκδόσεις Αειφόρος Λογιστική
4. Παπαστάθης, Π. (2003). *Ο Σύγχρονος Εσωτερικός Έλεγχος (Internal Audit) και η Πρακτική Εφαρμογή του*, εκδόσεις Παπαστάθης Παντελής
5. Παππάς, Α. (1999). *Εισαγωγή στην ελεγκτική*, εκδόσεις Μπένου Γ.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Ξενογλώσση

1. Abbott et. Al (2003). The Association Between Audit Committee Characteristics and Audit Fees, *Auditing A Journal of Practice & Theory*, 22(2), 17-32
2. Ahlawat, S. S., & Lowe, D. J. (2004). An examination of internal auditor objectivity: In-house versus outsourcing. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 23(2), 147-158.
3. Al-Akra et al. (2016). The influence of the introduction of accounting disclosure regulation on mandatory disclosure compliance: Evidence from Jordan, *The British Accounting Review* 42(3), 170-186
4. Alqudah, H. M., Amran, N. A., & Hassan, H. (2019). Factors affecting the internal auditors' effectiveness in the Jordanian public sector. *EuroMed Journal of Business*.
5. AlTwaijry et al. (2003). The Development of Internal Audit in Saudi Arabia: An Institutional Theory Perspective, *Critical Perspectives on Accountin,g* 14(5), 507-531
6. Asairy, S.M. (1993) 'Evaluating the extent of effectiveness of internal auditing: an applied study on Saudi joint stock companies', MSc dissertation, King Abdul'aziz University
7. Badara, M. A. S., & Saidin, S. Z. (2014). Internal audit effectiveness: Data screening and preliminary analysis. *Asian Social Science*, 10(10), 76-85.
8. Coetzee, P., & Erasmus, L. J. (2017). What drives and measures public sector internal audit effectiveness? 70 *Dependent and independent variables. International JournalofAuditing*, 21(3), 237- 248.
9. Cohen, A., & Sayag, G. (2010). The effectiveness of internal auditing: an empirical examination of its determinants in Israeli organisations. *Australian Accounting Review*, 20(3), 296-307.
10. Christopher, J., Sarens, G. and Leung, P. (2009), A critical analysis of the independence of the internal audit function: evidence from Australia,

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Accounting, Auditing & Accountability Journal.

11. Davidson et al. (2013). The Effect of Continuous Auditing on the Relationship between Internal Audit Sourcing and the External Auditor's Reliance on the Internal Audit Function, *Journal of Information Systems*, 27(1):41-59
12. Dellai et al. (2016). Factors affecting the internal audit effectiveness in Tunisian organizations. *Research Journal of Finance and Accounting*, 7(16), 208-211
13. Desai et al. (2011). Internal Audit Sourcing Arrangements and Reliance by External Auditors, *Auditing A Journal of Practice & Theory*, 30(1).
14. Dittenhofer, M. (2001). Internal auditing effectiveness: an expansion of present methods. *Managerial Auditing Journal*.
15. Drogalas et al. (2015). Factors associated with internal audit effectiveness: Evidence from Greece. *Journal of Accounting and Taxation*, 7(7), 113-122.
16. Drogalas, G., Petridis, K., Petridis, N. and Zografidou, E. (2020). "Valuation of the internal audit mechanisms in the department of Support for the Collective Bodies of the Local Government Organizations using Mathematical Programming", *Annals of Operations Research*
17. Endaya, K. A. et al. (2016). Internal auditor characteristics, internal audit effectiveness, and moderating effect of senior management. *Journal of Economic and Administrative Sciences*.
18. Erasmus, L., & Coetzee, P. (2018). Drivers of stakeholders' view of internal audit effectiveness: Management versus audit committee. *Managerial Auditing Journal*, 33(1), 90-114.
19. Fanning, K., & Piercey, M. D. (2014). Internal auditors' use of interpersonal likability, arguments, and accounting information in a corporate governance setting. *Accounting, Organizations and Society*, 39(8), 575-589.
20. Goodwin, J., & Yeo, T. Y. (2001). Two factors affecting internal audit independence and objectivity: evidence from Singapore. *International Journal of Auditing*, 5(2), 107-125.
21. Goodwin, J. (2004). A comparison of internal audit in the private and public sectors. *Managerial Auditing Journal*.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

22. Josheski, D., & Jovanova, B. (2012). External audit and relation between internal auditors, supervisory body and external auditors of the banking sector in the Republic of Macedonia. *Supervisory Body and External Auditors of the Banking Sector in the Republic of Macedonia (June 9, 2012)*.
23. Kristo, E. (2013). Survey on bank internal audit function. *European Scientific Journal*, 9(13).
24. Lois, P., Drogalas, G., Karagiorgos, A. and Tsikalakis, K. (2020). The contribution of internal audit in the digital era. Opportunities, risks and challenges, *EuroMed Journal of Business*
25. Lin, Y. C., Wang, Y. C., Chiou, J. R., & Huang, H. W. (2014). CEO characteristics and internal control quality. *Corporate Governance: An International Review*, 22(1), 24-42.
26. McNamee, D., & McNamee, T. (1995). The transformation of internal auditing. *Managerial Auditing Journal*.
27. Mihret, D. G., & Woldeyohannis, G. Z. (2008). Value-added role of internal audit: an Ethiopian case study. *Managerial Auditing Journal*.
28. Mihret, D. G., & Yismaw, A. W. (2007). Internal audit effectiveness: an Ethiopian public sector case study. *Managerial auditing journal*.
29. Mutchler, J. (2003). Independence and Objectivity: A Framework for Research Opportunities in Internal Auditing.
30. Petridis, K., Drogalas, G. and Zografidou, E. (2019). "Internal Auditor Selection using a TOPSIS/Non-Linear Programming Model", *Annals of Operations Research*
31. Prawitt, D. F., Sharp, N. Y., & Wood, D. A. (2012). Internal audit outsourcing and the risk of misleading or fraudulent financial reporting: Did Sarbanes-Oxley get it wrong? *Contemporary Accounting Research*, 29(4), 1109-1136.
32. Savčuk, O. (2007). Internal audit efficiency evaluation principles. *Journal of Business Economics and Management*, (4), 275-284.
33. Turetken, O., Jethefer, S., & Ozkan, B. (2019). Internal audit effectiveness: operationalization and influencing factors. *Managerial Auditing Journal*.

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Ηλεκτρονική

1. ΠΑ , Standards for the professional practice of internal auditing. The Institute of Internal Auditors Homepage, Institute of Internal Auditors.
Διαθέσιμο από: <https://www.hiia.gr/sitemap/protipa-esoterikou-elegchou.html>

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Παράρτημα

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
Φορολογική & Χρηματοοικονομική Διοίκηση
Στρατηγικών Αποφάσεων

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

**στο πλαίσιο εκπόνησης της Διπλωματικής εργασίας
με θέμα:**

**«Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και
οι παράγοντες που την επηρεάζουν. Η περίπτωση των
ελληνικών επιχειρήσεων»**

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ : Δημογραφικά

1. Ηλικία
 25-30 31-35 36-40 41-45 Άνω των 45
2. Φύλο
 Άνδρας Γυναίκα
3. Εκπαίδευση:
 Απόφοιτος/η ΙΕΚ/ΚΕΚ Απόφοιτος/η ΤΕΙ/Πανεπιστημίου
 Απόφοιτος /η Μεταπτυχιακού Προγράμματος Κάτοχος Διδακτορικού
4. Ποια είναι η θέση σας στην εταιρεία;
 Υπάλληλος Λογιστηρίου Εσωτερικός Ελεγκτής Εξωτερικός Ελεγκτής
 Μέλος ΔΣ Άλλο
5. Έτη εμπειρίας:
 0-5 6-10 11-15 16 και άνω

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ: Αποτελεσματικότητα εσωτερικού ελέγχου

Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι:	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
1. Ο εσωτερικός έλεγχος έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια					
2. Ο εσωτερικός έλεγχος είναι απαραίτητος για την επίτευξη των εταιρικών οικονομικών στόχων					
3. Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου επηρεάζεται από την σχέση του εσωτερικού ελεγκτή με την Ανώτατη Διοίκηση					
4. Οι εσωτερικοί ελεγκτές ελέγχουν την ακεραιότητα των οικονομικών αναφορών					

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ: Οι ικανότητες του εσωτερικού ελεγκτή

Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι:	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
5. Οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την απαραίτητη εκπαίδευση					
6. Οι εσωτερικοί ελεγκτές διαθέτουν την απαραίτητη ελεγκτική εμπειρία					
7. Οι εσωτερικοί ελεγκτές παρακολουθούν σεμινάρια εσωτερικού ελέγχου					
8. Οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι κάτοχοι μίας ή περισσότερων πιστοποιήσεων					

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ: Η Υποστήριξη απο την Ανώτατη Διοίκηση

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι:	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
9. Η Ανώτατη Διοίκηση παρέχει στους εσωτερικούς ελεγκτές την υποστήριξη που περιμένουν					
10. Η Ανώτατη Διοίκηση προσφέρει στο τμήμα εσωτερικού ελέγχου επαρκή προϋπολογισμό δεδομένου του όγκου των ελεγκτικών εργασιών					
11. Η Ανώτατη Διοίκηση παρέχει επαρκή υποστήριξη και ενθάρρυνση για την κατάρτιση και την ανάπτυξη του προσωπικού εσωτερικού ελέγχου;					
12. Η Ανώτατη Διοίκηση εφαρμόζει τις συστάσεις του εσωτερικού ελέγχου;					
13. Η Ανώτατη Διοίκηση συμβάλλει στην προώθηση αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου					

ΠΕΜΠΤΟ ΜΕΡΟΣ: Η αντικειμενικότητα των εσωτερικών ελεγκτών (συμμόρφωση με τα ISPPIA)

Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι:	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
14. Το προσωπικό του εσωτερικού ελέγχου είναι απαλλαγμένο από οποιαδήποτε παρέμβαση στην εκπλήρωση των επαγγελματικών υποχρεώσεων και καθηκόντων του					
15. Το προσωπικό εσωτερικού ελέγχου έχει ελεύθερη πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες, τις υπηρεσίες και τους υπαλλήλους του οργανισμού					
16. Το προσωπικό εσωτερικού ελέγχου αποφεύγει την αξιολόγηση συγκεκριμένων πράξεων για τις οποίες ήταν προηγουμένως υπεύθυνο					
17. Το προσωπικό εσωτερικού ελέγχου αρνείται την παροχή μη-ελεγκτικών υπηρεσιών στον πελάτη κατά τη διάρκεια της περιόδου ελέγχου					

Η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και οι παράγοντες που την επηρεάζουν

<u>ΕΚΤΟΣ ΜΕΡΟΣ: Η σχέση των εξωτερικών ελεγκτών με τους εσωτερικούς ελεγκτές</u>					
Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι:	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
18. Οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι φιλικοί και υποστηρικτικοί απέναντι στους εσωτερικούς ελεγκτές					
19. Οι εξωτερικοί ελεγκτές βασίζονται σε εργασίες και εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου					
20. Οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι πρόθυμοι να δώσουν στους εσωτερικούς ελεγκτές την ευκαιρία να εξηγήσουν τις ανησυχίες τους					
21. Οι εξωτερικοί ελεγκτές συζητούν τα σχέδιά τους με τον εσωτερικό έλεγχο					

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για το χρόνο σας.

**Η μεταπτυχιακή φοιτήτρια του ΠΜΣ
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Μαυρομάτη Στεργιανή**